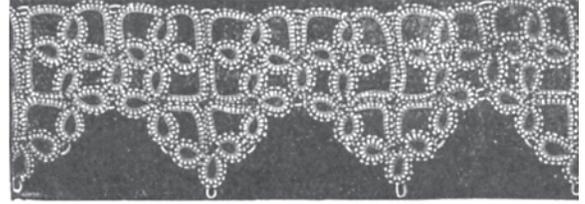
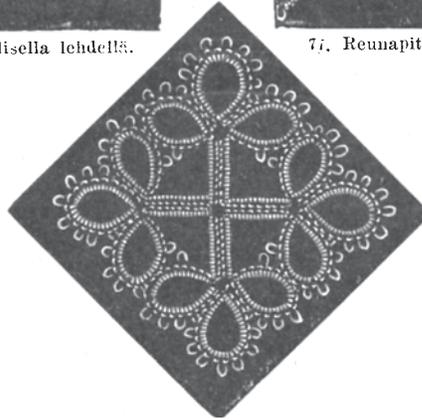

76. Välipitsi, lev. 2 cm. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

77. Reunapitsi, lev. 2½ cm. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

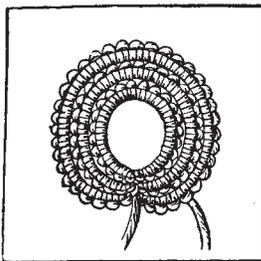
Kuva 73. Kauluspitsi. Pitsi, joka soveltuu puseronkin koristeeksi, tehdään hienosta virkkuutai silkkilangasta. Kuhunkin nyppylään ommelluin kielekepistoin kiinnitetään pitsi kankaaseen. Pitsi tehdään useammassa erässä työpiirustuslehdellä olevan mallin mukaan, jossa on alkukohdat merkitty. Ensin tehdään ruusun keskellä oleva pieni ympyrä: 2—3—3—3—3—1, lanka poikki ja kiinnitys. Sitten a- kohdasta alkaen. 1 erä: ki. 3—5—5—3+, sama viidesti uusiintuen, paitsi että ensimmäinen nyppylä solmitaan edellisen viimeiseen. 2 erä, alkaen b- kohdasta: ki. 8—8+ neljästi uusiintuen. 3 erä, alkaen c- kohdasta: ki. 2—3—3—3—3—3—2+, neljästi uusiintuen. 4 erä, alkaen d- kohdasta: ki. 5—5—5— kävyn vaihto, ki. 2—5—5—5—5—1+5—5—5—5+, yä. (ensim. lehti) 7—7—6—3—3—5—5—5—5—5, ki. 8, yä. (toinen lehti) 3+7+4—5—5—5—5—5—4. Toisella kävyllä vastaava ympyrä (kolmas lehti) 6+3+5—5—5—5—5—4—4—8 ks., ki. 6, yä. (neljäs lehti) 3+4+5—5—5—5—5—5+4. Tämä uusiintuu alusta, niin että viimeinen kuvio aina yhdistetään edelliseen. — Samoista kuvioista

78. Käpyilyneliö, suuruus 4½ cm. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

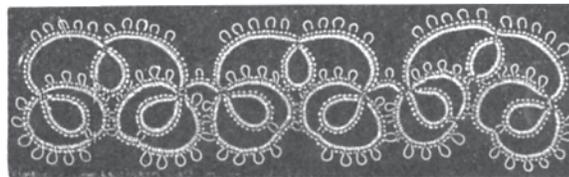
voi myöskin muodostaa kulmia, kts. kuv. 74 ja 75. Kuv. 74 on kullmassa kolme lehteä, joiitten keskimmäinen on juuri kullmassa. Malli työpiirustuslehdellä. Kauluspitsin kekikohdassa on ruusu, josta lehdet lähtevät vastakkaisiin suuntiin. Lehtisuonet tehdään viimeiseksi ompelemalla, kts. työpiirustusta viereisellä sivulla. Pitsiä tehdessä seurattakoon työpiirustuslehdellä olevaa mallia ja selitystä, kuv. 73.

Kuva 79 ja 80. Moninkertaisia ympyrämuotoja. Moninkertaisia ympyrämuotoja, jotka usein uusiintuvat käpyilytyössä, kts. ohellista, eri tavoin tehtyä mallia. Kuvassa 79 on tehty 3 erisuuruista ympyrää; ensin, tehdään suurin ympyrä ja ulommainen ympyrä, sitten toinen, hiukan pienempi, joka asetetaan ensimmäisen sisään, ja tulee sen sopia siihen tiukasti — samaten kolmas (sisin) ympyrä. Kuvassa 80 tehdään ensin sisin ympyrä ja sen yläosan keskikohtaan nyppylä. Sitten 2 ympyrää ensimmäisen ympärille — ne solmitaan ylänyppylään. Tämä tekotapa on tavallisin ja myöskin kestävin.

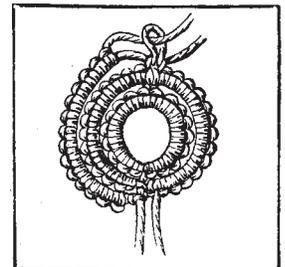

79. Kolminkertainen ympyrämuoto, ympyröistä muodostettu.

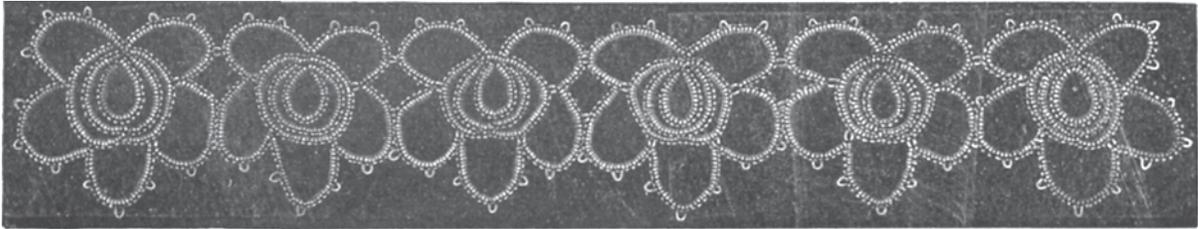
Moninkertaisia ympyrämuotoja

81. Pitsi, lev. 2 cm. Malli ohellisella lehdellä.

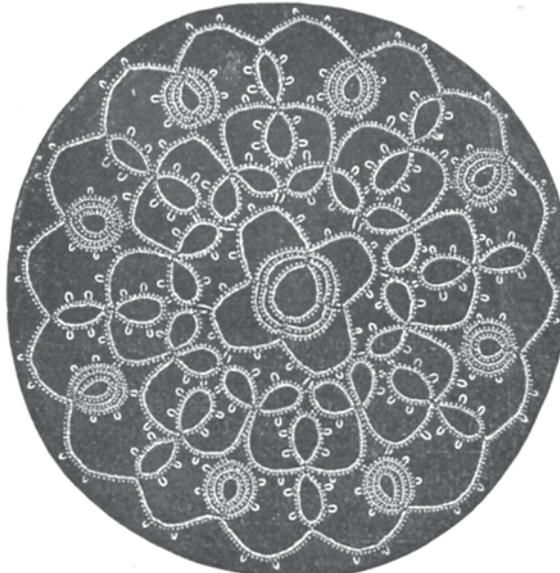
80. Kolminkertainen ympyrämuoto, ympyröitä ja kaaria.

82. Pitsi, yksinäisiä kukkia kolmiosisine ympyröineen, lev. 3 cm. Malli ohellisella lehdellä.

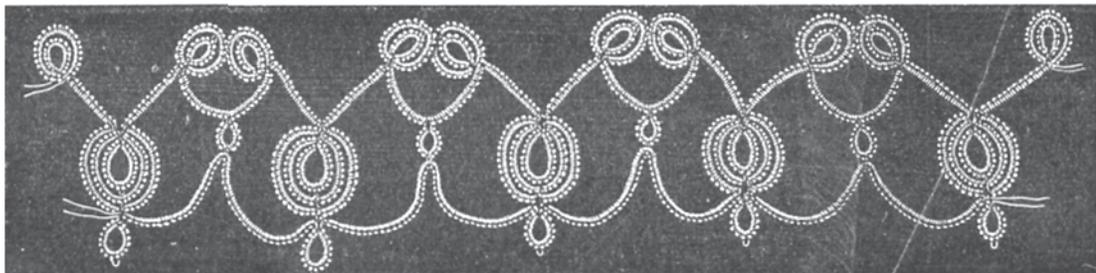
Kuva 81. Pitsi, lev. 2 cm, tehdään valkeasta 60:n numeroisesta virkkuulangasta yhdessä työerässä ja kahdella kävyllä. Mallin a-kohdasta alkaen sisäympyrä: yä. 12—12 ks., ulkokaari: 2—2—2—2—2—2—2+2—2—2—2—2—2—2 ks., ki. 10—3—3—3—3—3 ks., yä. 12+2—12, ki. 3—3—3—3—3—10 ks., sisäyä. 12—12 ks., ulko-ki. 2—2—2—2—2+2+2+2—2—2—2—2—2—2 ks., ki. 6. Kaikki alusta uusiintuen.

Kuva 82. Pitsi, yksinäisiä kukkia kolmiosisine ympyröineen. 2½ cm:n levyiseen pitsiin käytetään

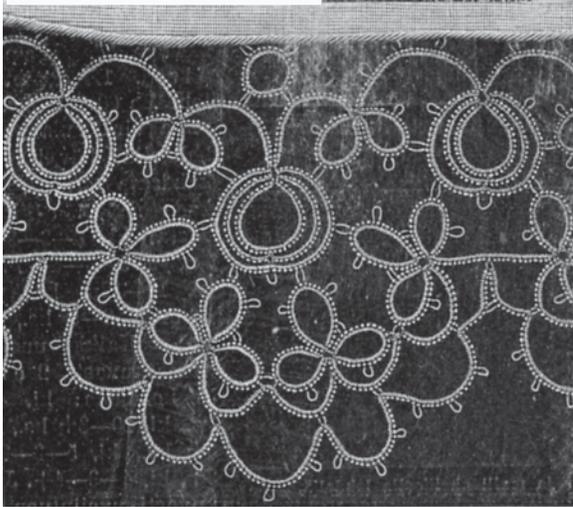
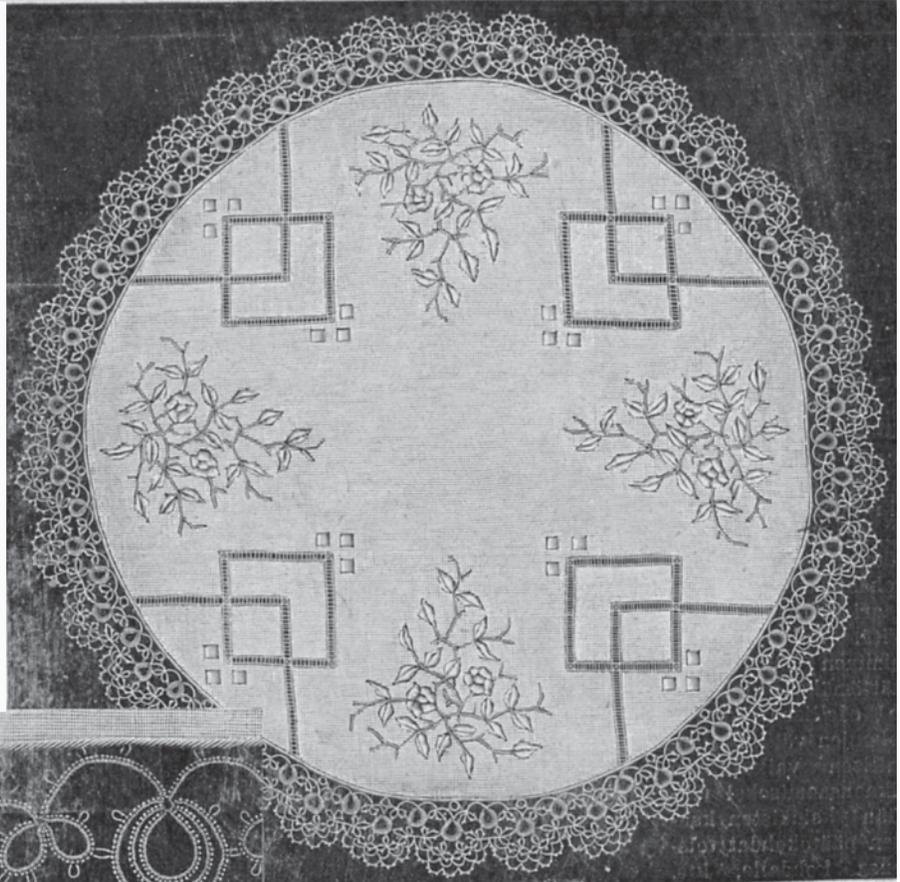
83. Pyöreä liina kolmiosisine ympyrämuotoineen, 10,5 cm läpimitaten. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

60:n numeroista virkkuulankaa ja kahta käpyä. Alkaen sisäympyrästä mallin a-kohdasta: sisäyä. 14—14 ks., tiukasti solmien ensimmäiseen kaareen 16+16+ ks., tiukasti solmien toiseen kaareen 7—7—5+5—7—7+ ks., ki. 6—6—6—6+, ki. 6—6—6—6+, ki. 6—6—6—6+, ki. 6—6—6—6+. Molemmat langat poikki ja kiinnitys. Malli uusiintuu alusta alkaen, paitsi että ensimmäisen kaaren kolmas nyyppylä ja toisen kaaren ensimmäinen solmitaan edellisen vastaaviin, täten syntyy yhtenäinen pitsi

84. Pitsi kolmiosisine ympyrämuotoineen, lev. 3½ cm. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

Kuva 85. Pyöreä liina, ympärillä käpyilypitsi, koristeena valkokirjailua ja reikäommelta. Liina on tehty valkoisesta batistista ja on ilman pitsiä, läpimitaten 58 cm. Ympärillä on 7 cm:n levyinen käpyilypitsi, jonka tarkka selitys seuraa. Pitsiin käytetään 60:n numeroista valkoista virkkuulankaa ja kahta käpyä ja työ tehdään kolmessa erässä työpiirustuslehdellä olevan mallin mukaan. Alkaen a-kohdasta: yä. 6-7-7-7-6 ks., ki. 12-14 ks., yä. 20-20 ks., ki. 26+26+ ks., yä. 6+10-10-6+1-6-10-10-6+ ks., ki. 14, kävyn vaihto, yä. 6+8-6-8, kävyn vaihto, ki. 12 ks., yä. 6-7+7-7-6, yä. 6+7-7-7-6 ks., ki. 10-10-10-10, yä. 20-20 ks., ki. 26+26+ ks., ki. 6-10+10-6+1-6-10-10-6+ ks., ki. 10-10-10-10 ks., yä. 6-7+7-7-6. Kaikki uusiintuu jatkuvasti tarvittavan pituuden mukaan. 2 erä; b. yä. 7-7-7-7, yä. 5+6-5+5-

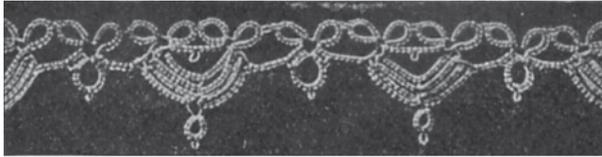

85. Liina, valkokirjailua, reikäompelua ja leveä käpyilypitsi, suuruus 58 cm ilman pitsiä. Malli ohellisella lehdellä. Ompelumalli: Ullsteinsilitysmalli H 2562.

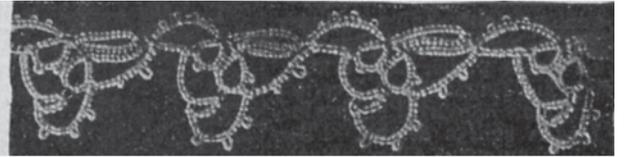
85a. Reunapitsi luonnollisessa koossa liinaan kuv. 85.

6-5, yä. 7+7-7-7 ks., ki. 12-12+, ki. 12-12 ks. Kaikki uusiintuu jatkuvasti, ensimmäisen ympyrän kolmielehti yhdistetään edelliseen. Neljännen kolmielehden jälkeen tehdään vain yksi kaari. 3 erä, alkaen c-kohdasta: ki. 7-7-7-7+ neljästi uusiintuen, ki. 7-7-7+, ki. 7+7-7+ alusta uusiintuen. Pitsin alku ja loppu solmitaan yhteen.

Tiheämuotoisia uudenaikaisia pitsejä.

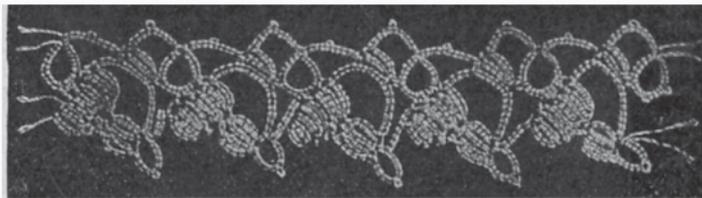
86. Kapea pitsi, lev. 1½ em. Malli ohellisella lehdellä.

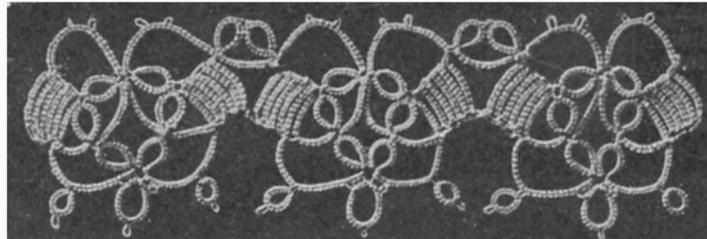
87. Kapca pitsi, lev. 2 em. Malli ohellisella lehdellä.

Tavallisten, yksinkertaisten käpylypitsien tekotapaa käyttämällä tehdään uudenaikaisia, viehättäviä pitsejä, joista tällä sivulla on muutamia malleja. Nämä pitsit, joitten oleellisin tunnusmerkki on tiheät kohdat, ovat rikasmuotoisia. Tiheät kohdat edestakaisista kaarista ilman nyppylöitä. Jos yhteensolmiminen käy välttämättömäksi, tehdään se edellisen kaaren solmujen väliin. Rauhallisen vaikutuksen aikaansaamiseksi tehdään yksinäisten kaarien päätekohdat toistensa kohdalle, kts. kuvia. Vaikk'ei näitten pitsien teko ole itsessään vaikeata, vaatii se kuitenkin jonkun verran tottunutta kävyn käyttöä, sillä kauniita ovat nämä vain hyvin tehdyinä.

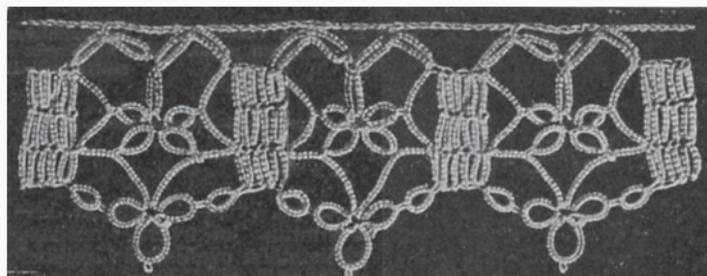
Kuva 86. Kapea pitsi. 1½ em:n levyinen, tehdään val-

88. Kapea pitsi, lev. 2 em. Malli ohellisella lehdellä.

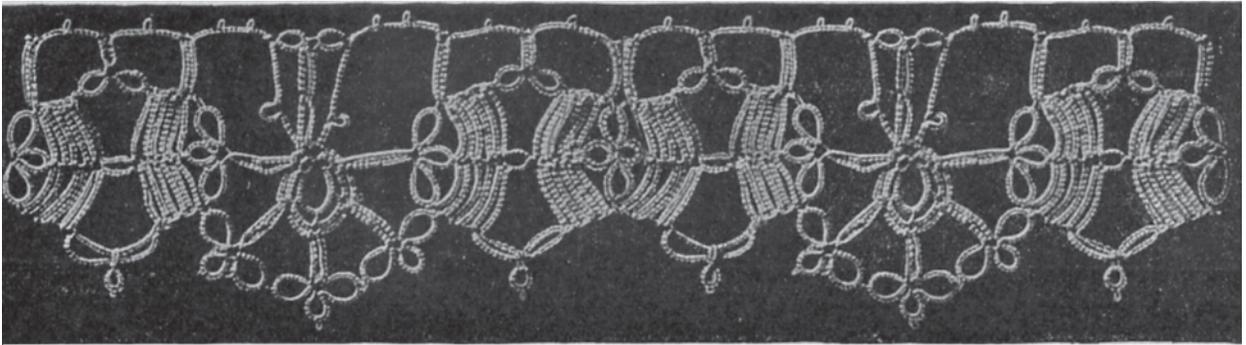
89. Leveä pitsi, lev. 3 em. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

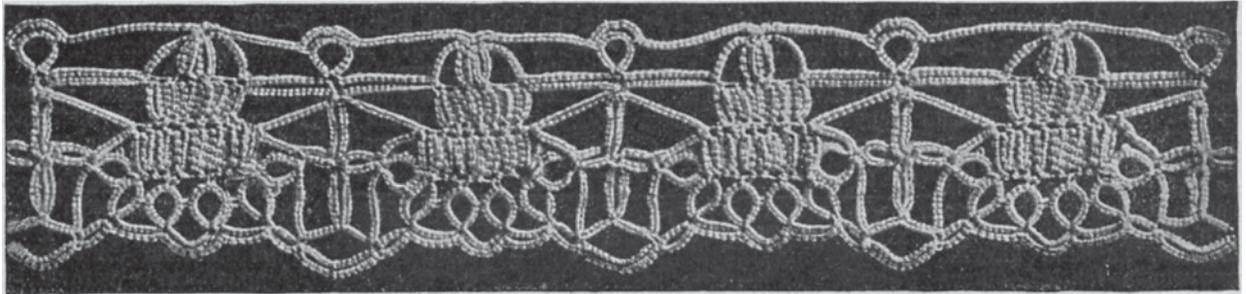
90. Leveä pitsi, lev. 3½ em. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

koisesta 100:n numeroisesta virkkuulangasta kahdella kävyllä yhdessä erässä. Työ tehdään mallin mukaan a-kohdasta lähtien: yä. 7-7 ks., ki. 5-5 ks., yä. 7+7, yä. 7-7, ki. 9-9+ ks., ki. 10+10+ ks., ki. 10+10+ ks., ki. 11+ ks., kävyn vaihto, ki. 11+, ki. 5-3 ks., yä. 7+7, yä. 7-7, kävyn vaihto, yä. 3+5-5-3 ks., ki. 3+5 ks., yä. 7+7. Jatkuvasti uusiintuen.

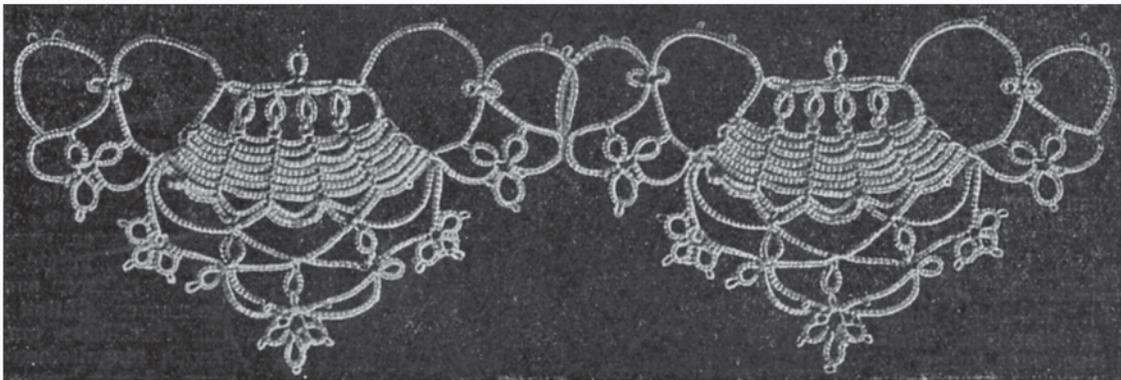
Kuva 87. Kapea pitsi. 1½ em leveä, tehdään 60:n numeroisesta virkkuulangasta kahdella kävyllä ja kahdessa erässä, alkaen mallin a-kohdasta: ki. 3-3-3-3 ks., yä. 5-3-3-5 ks., ki. 10-12+ ks., yä. 5+3-3-3-5 ks., ki. 10+. Kaikki uusiintuu jatkuvasti. 2 erä, b-kohdasta: ki. 4+ ks., ki. 10-3+ ks., ki. 6+ ks., ki. 5-3-3-3+, ki. 4-3-4+. Jatkuvasti uusiintuen.

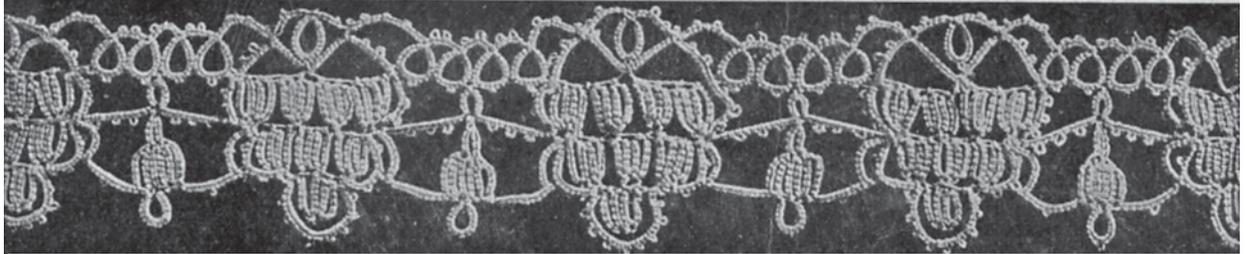
91. Leveä pitsi, lev. 4 cm. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

92. Leveä pitsi, lev. 3½ cm. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

93. Leveä pitsi, lev. 5 cm. Selitys ja malli ohellisella lehdellä.

94. Leveä pitsi, lev. 3½ cm. Solitys ja malli ohellisella lehdellä.

Kuva 88. Vinokuvioinen pitsi, hienoa virkkuulankaa, tehty kahdessa erässä. 1 erä, mallin a-kohdasta alkaen: yä. 4—4 ks., ki. 4+ ks. Kaari uusiintuu viidesti, siten että kaari mallin mukaan yhdistetään edelliseen ja käpy vaihdetaan. Ki. 5—6—7 ks., yä. 4+4, ki. 4+ ks., ki. 4+, yä. 5—5 ks., ki. 5 ks., alusta uusiintuen jatkuvasti. 2 erä, b-kohdasta alkaen: yä. 5—4+4+5 ks., ki. 5—5+5+ ks., ki. 5+ ks., ki. 5—5 ks., yä. 5+4+4+5 ks., ensimmäisestä ympyrästä alkaen uusiintuen. Yhteensolmiminen mallin mukaan.

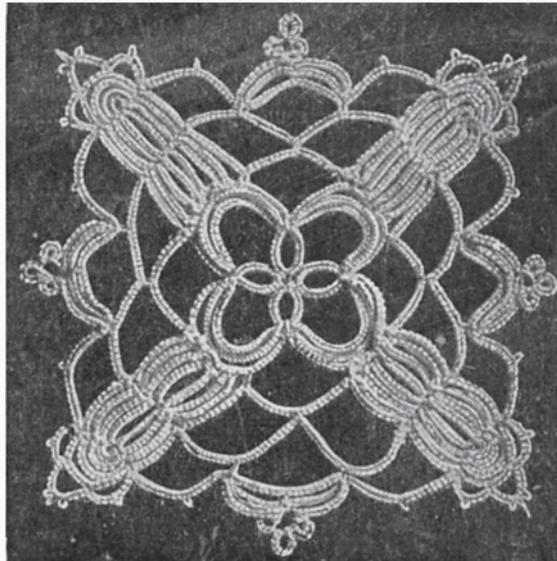
Kuva 95. Käpyily-n'eliö, tehdään useammassa erässä valkoisesta, 60:n numeroisesta virkkuulangasta, kahdella kävyllä, keskustasta lähtien, alkaen mallin a-kohdasta. 1 erä: yä. 10—10 ks., ki. 12—12 ks., kävyn vaihto, yä. 10—10 ks., ki. 14+14+ ks., kävyn vaihto, ki. 14—2—1+1—2—14+ ks. Kaikki uusiintuu kolmasti, sitten lanka poikki ja kiinnitys. 2 erä: molemmat kävyt solmitaan b-llä merkittyyn nyppylään, ki. 10, ki. 10, ki. 5+, ki. 10+, ki. 10+ ks., ki. 10+, ki. 10+, ki. 8+, ki. 10+, ki. 10+, seuraavaan nyppylään solmiminen, ks, ki. 10+, ki. 10+, ki. 14+, ki. 10+, ki. 10+ ks., ki. 10+, ki. 10+, ki. 6—6—6+, ki. 10+, ki. 10+, ki. 10—10+, lanka poikki ja kiinnitys. Tämä kaikki muodostaa kulman ja uusiintuu kolmasti. 3 erä: molemmat kävyt solmitaan c-

kohtaan, ki. 10—10+10—10+, lanka poikki ja kiinnitys, tämä erä uusiintuu joka sivulla. 4 erä: molemmat kävyt solmitaan d-kohtaan, ki. 10—10+, ki. 10—10+ ks., ki. 11+11+ ks., ki. 12, kävyn vaihto, yä. 8, yä. 8, yä. 8, kävyn vaihto, ki. 12+, ki. 10—10+, ki. 4—4+, ki. 4—1—1—4+, ki. 4—4+. Kaikki uusiintuu kolmasti, langat poikki ja kiinnitys.

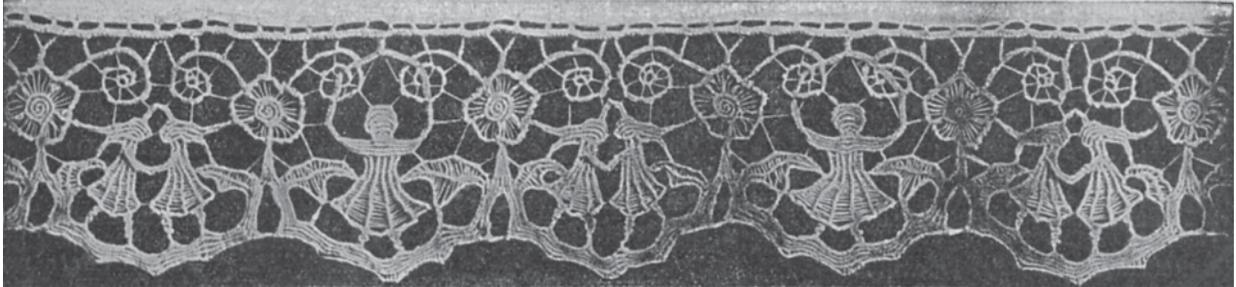
Lopuksi vielä muutama sana käpyilypitsien pesusta, joka, jos ei sitä tehdä asiantuntemuksella, voi kokonaan ne turmella. Helposti kiertyväin nyppyläin suojele-

miseksi suosittelemme seuraavaa tapaa. Pullon ympäri kierretään kappale vanhaa kangasta, jonka päälle pitsi samoin kierretään, saippuoidaan se varovasti ja kierretään taas kangaskappale senkin päälle. Sitten huljutellaan pulloa saippuavedessä. Samaten huuhdotaan pitsi, otetaan päällimmäinen kangas pois ja annetaan pitsin kuivaa. Nyppylät pysyvät täten menetellen suorina.

Toinen tapa, jonka avulla käpyilypitsit pesun jäljeltä saadaan näyttämään kuin uusilta, on niiden ompeleminen kankaalle. Ne ommellaan ennen pesua kangaspalalle, jolloin kukin nyppylä erikseen ommellaan kankaaseen. Sitten ne pestään tavalliseen tapaan, ja kangas pingoitetaan kuivamaan. Vasta kuivana irroitetaan pitsit kankaasta.

95. Neliskulmainen kuvio, läpimitaten 7½ cm. Malli ohellisella lehdellä.

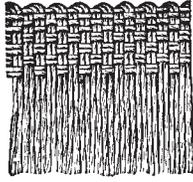

96. Uudenaikainen, vapaamuotoinen pitsi, 4½ cm. Malli ohellisella lehdellä.

SOLMEILU

Solmeilu kuuluu vanhimpiin käsityötapoihin ja liittyy läheisesti kudontaan. Solmeilulla käsitetään lankain solmimista ja kiertämistä, jonka kautta syntyy pitsintapainen kudos. Solmeilutyö on syntynyt siten, että kudotun kankaan päätelangat solmittiin yhteen ja koristettiin täten kudosta. Yksinkertaisesti yhteen solmituista ripsuista kehittyi sitten taidokkaampi solmeilutapa (arabiankielellä makramee'ksi nimitetty). Myöhemmin alettiin solmia lankoja päärmättyynkin kankaaseen sen kaunistamiseksi. Sittemmin muuttui solmeilutyö kokonaan kankaasta riippumattomaksi ja langat solmittiin vartavastiseen lankaan. Pääasiallisesti tehtiin mittausopillisiä kuvioita ja pidettiin mallina n. s. reticella-

pitsejä, joitten kuviot ovat aina mittausopillisia. Nykyaikainen tekotapa on kehittynyt niin pitkälle, että tehdään taiteellisia malleja hyvin hienosta langasta ja työn tulosta pidetään aitopitsien arvossa. — Solmimiseen käytetään yksinomaan sormia. Apuneuvoksi tarvitaan raskas solmeilutyyny, joka on solmeilun vankka perusta. Sitä paitsi tarvitaan vahvoja nuppineuloja, metrinauha ja virkkuuneula. Solmeilutyynyn voi helposti itse valmistaa, siten että täyttää sahajauhoilla pienen puulaatikon niin täyteen että kansi jää puoliksi auki. Sitten päällystetään laatikko kankaalla ja ommellaan lopuksi nyöri saumojen kohdalle. Tyynyn asemesta voi myöskin käyttää raskasta lautaa, jolle langat

97. Yksinkertainen solmeiluperusta.

kiinnitetään piirustustasojen avulla. Solmeilutyönön sopii käyttää kaikenpaksuista seili-, pumpuli-, villa-, silkki- ja metallilankaa. Sitä paitsi solmeillaan kuten edellä mainittiin kudotun kankaan lankoja. Käytettävän langan laadusta riippuu myöskin sen määrä ja mitta. Solmun tekoon menee hienoa, taipuisaa lankaa paljon vähemmän kuin paksumaa ja karkeata. Ylimalkaan lasketaan keskipaksuista lankaa tarvittavan tavalliseen pitsiin noin 4—5 kertaa valmiin työn pituus. Lankaosat asetetaan kaksinkerroin, sillä solmeilu tapahtuu aina kaksoslangalla. Hyvä solmeilutyö vaatii, että langat solmitaan keskenään yhtä tiukkaan. Työ tehdään molemmin käsin. Toisen käden sormet pitelevät lankaa, jonka ympärille solmeilu tehdään, ja toisen käden sormet suorittavat solmeilun.

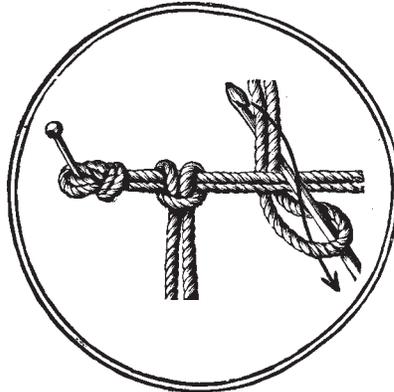
Kuva 97. Yksinkertaisen kankaan purettu reuna, jonka päätelangat sopivat mallien solmeiluun.

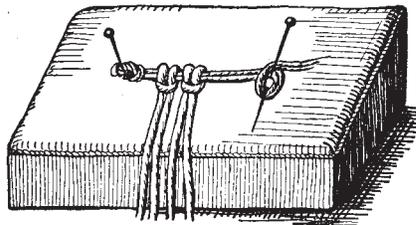
101. Yksinkertainen kielekesolmu.

Kuva 98. Kankaan reuna lankain perustana. Virkkuuneulalla vedetään lankasilmu kankaan läpi ja silmukan läpi langan päät. Kuvissa 101—112 on erilaisia tehtyjä, solmeilutyöhön käytettyjä solmuja.

Kuvat 99—100. Lankaperusta poikittaiseen kaksoislankaan. Lankaperustaa avarten kiinnitetään ensin

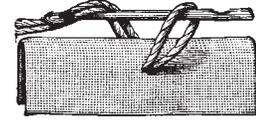
99. Lankaperusta poikittaiseen kaksoislankaan, valmiina ja tehtäessä.

100. Solmeilutyönnä poikittain asetettuine lankoineen ja siihen kiinnitettyine lankoineen.

kaksoislanka vaakasuoraan suuntaan tyynylle ja solmitaan pingoitetun kaksoislangan vasemmalle puolelle solmu, jolla se kiinnitetään tyynnyyn. Tyynyn oikealle puolelle kiinnitetään toinen neula, jonka ympäri kiedotaan langan vapaa pää. (Kts. kuvaa 100.) Kuvissa 101—112 on tarkemmin selitetty erilaiset solmut.

Kuva 101. Yksinkertainen kielekesolmu. Kielekesolmussa

98. Virkkuuneulalla tehty lankaperusta kankaaseen.

jää vasen lanka riippumaan, kun taas oikea lanka suorittaa solmeilun.

Kuva 102. Kaksinkertainen kielekesolmu, tehdään kuten yksinkertainenkin, siten että oikealla langalla tehdään solmeilu. Kaksinkertaisen solmun ensi osa tehdään siten että viedään oikea lanka vasemman yli ja johdetaan se sitten ylhäällä langan alta silmukkaan, kts. kuv. 101. Toinen solmun osa tehdään vastaavasti päinvastoin.

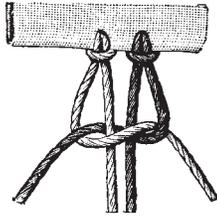
Kuv. 103 ja 103a. Ketjusolmu tehdään samoin kuin yksinkertainen kielekesolmu, paitsi että solmeilu tapahtuu vuorotellen kummallakin langalla, — jos se tehdään kaksinkertaisella langalla, syntyy kuv. 103a oleva kaksinkertainen ketju.

Kuva 104. Verkkosolmussa solmitaan langat parittain yhteen. Solmittavat langat pannaan silmukana vasemman käden etusormen ympäri, vedetään langat läpi ja työnnetään nuppineulan avulla solmu oikeaan paikkaansa.

Kuva 105. T a s a s o l m u. Sen solmimiseen tarvitaan vähin-

102. Kaksoiskielekesolmu.

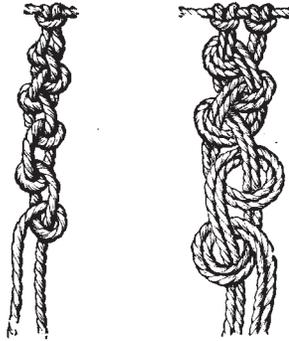

105. Tasaolmuja (kaksoistasolmun alkukierros).

tään 4 lankaa. Keskimmäiset langat riippuvat irtonaisina ja solmu tehdään reunalangoilla. Ensin asetetaan vasen lanka vasemmalta oikealle yli keskimmäisten lankojen ja oikean alitse. Sitten viedään oikea lanka, kuten kuvasta selviää, toisten alitse nurjalta puolelta silmukan läpi. Selvyyden vuoksi ovat langat kuvassa kahdenväriset.

Kuva 106. Kaksoistasolmun muodostaa kaksi tasaolmuja. Ensin tehdään ensimmäinen solmu kuv. 105 selityksen mukaan. Toinen tehdään ihan samalla tavalla päinvastoin.

Kuvassa 107 on kaksoistasolmu

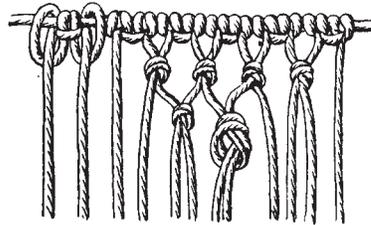

103

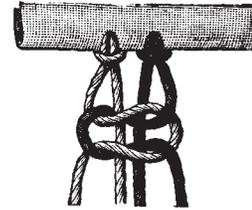
103a

103. Ketjusolmuja.

103a. Ketjusolmuja kaksoislangasta.

104. Verkkosolmuja.

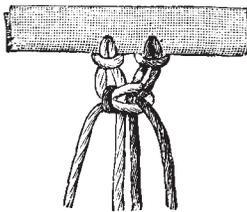
106. Kaksoistasolmu, kts. kierrosta kuv. 105.

tiukaksi vedettynä. Jos solmu tehdään rivittäin ja vuorotellen, syntyy kuv. 107a oleva malli.

Kuva 108. Alikkain tehtyjä kaksoistasolmuja. Kuvassa 106 selitetyt solmut tehdään tiheään toistensa alle.

Kuva 109. Palmikkosolmu tehdään alikkain solmittavista tasaolmuista, kuv. 105. Täten tehty nyöri on aallonmuotoinen.

Kuv. 110 ja 110a. Yksinkertainen ristosolmu, sen solmimiseen tarvitaan 2 tasaolmuja, jotka tehtyä langat kierretään ja tiukataan.

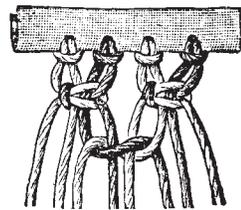
107. Tiukattu kaksoistasolmu.

108. Alakkain tehtyjä kaksoistasolmuja.

109. Palmikkosolmuja, alakkain tehtyjä kaksoistasolmun puolikkaista.

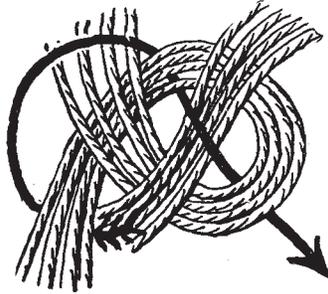
107a. Kaksoistasolmu vuoroittaisrivissä.

110

110a

112c. Josefiina-solmu. Langat solmitaan kimputtain.

111. Pujoteltuja lehtisolmuja, neljästä langasta tehtyjä.

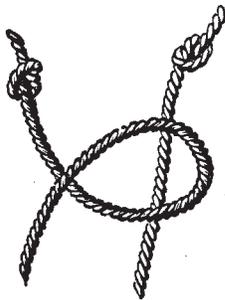
110 ja 110a. Yksinkertaisia ristisolmuja valmiina ja tehtäessä.

Kuva 111. Punottu lehtisolmu. Lehtisolmuun tarvitaan neljä lankaa. Keskimmäiset riippuvat irttonaisina, kun taas ääri-langat punotaan niitten läpi. Ensinnä viedään oikea lanka keskimmäisten yli ja vasemman ääri-langan alitse, sitten viedään vasen ääri-lanka vasemman keskilangan alitse, ja seuraavaan pystysuoran alitse. Sitten alusta jatkuvasti. Muuten tarkattakoon selvää kuvaa. Lehti on punottava keskikohdaltaan höllemmin ala- ja yläkärjestä tiukempaan, että lehden muoto tulee selväksi.

Kuva 112. Josefiina-solmu on tekotavaltaan vaikein. Ensinnä asetetaan vasen lanka silmukkana oike-

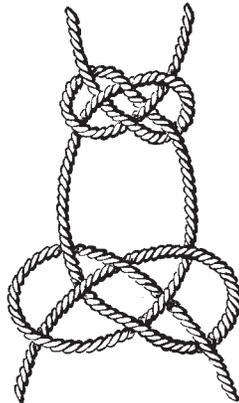
an langan yli. Sitten, kts. kuv. 112a, viedään oikea lanka, kuvan nuolen suunnan mukaan ensin yli ja sitten vinon langan alitse, senjälkeen alhaalta yli, alitse ja seuraavan yli. Lopuksi, kuv. 112b, vedetään solmu tasaisen tiukka. Josefiina-solmu voidaan tehdä, paitsi neljällä langalla, myöskin 6:lla, 8:lla tai useammalla. Langat solmitaan silloin kimputtain.

Kuva 113. Kielekenyppylä tehdään siten että kahden alikkain solmitun kaksoistasolmun väliin jätetään noin $\frac{1}{4}$ cm:n suuruinen tyhjä paikka ja kun seuraava solmu on valmis, työnnetään se ihan toisten viereen.

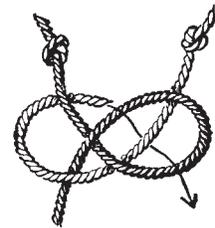
112. Josefiina-solmu, 1 työerä: vasen silmukaksi tehty lanka peittää oikean langan, kuv. 112a.

*

112b. Valmis Josefiina-solmu. Ylhäällä kireälle vedetty, alhaalla tekeillä.

*

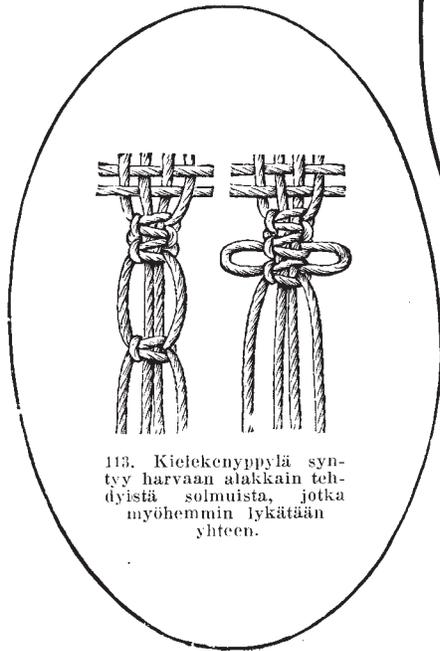

112a. Josefiina-solmu, 2 työerä: oikea lanka solmitaan nuolen suunnan mukaan vasempaan silmukkaan.

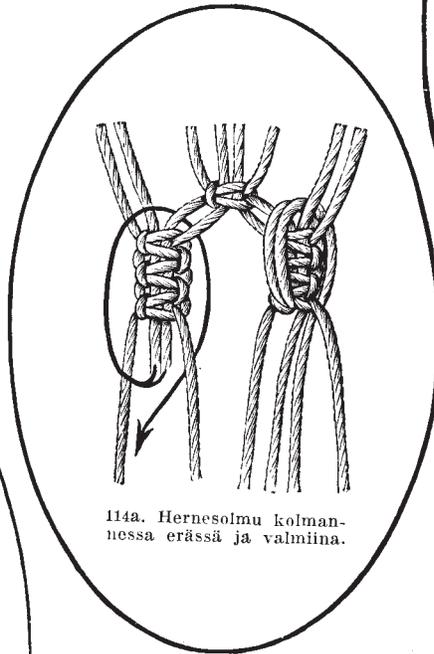
Kuva 114. Hernesolmu. Kaksoistasasolmu on herne-
solmun perustana. Ensin tehdään 3 kaksoistasasolmua alak-
kain ja kierretään ne keskilangoilla, nuolen osoittamaa suun-
taa kuvassa 114a seuraten. Sitten varmennetaan solmua teke-
mällä vielä kaksoistasasolmu sen alle. Kuvassa 114 on herne-
solmu valmiina.

Kuva 115. Solmunyppylä. Toinen yksinkertainen
tapa on tehdä tavallinen solmu, jonka nuppineulan avulla
työntää oikealle pai-
kalleen.

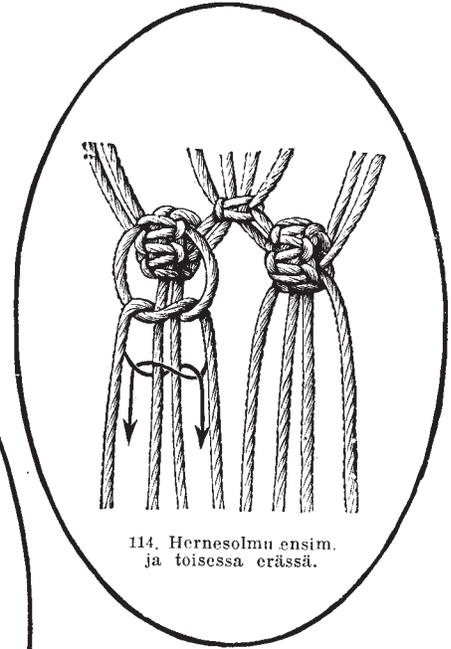
Kuva 116. Kohosol-
mu on solmeilutyössä
tavallinen ja alati käy-
tetty ja tehdään se taval-
lisesti muitten solmujen
yhteydessä. Se on hel-
posti tehty, mutta vaatii
harjaannusta ollakseen

113. Kielekenyppylä syn-
tyy harvaan alakain teh-
dyistä solmuista, jotka
myöhemmin lykätään
yhteen.

114a. Hernesolmu kolman-
nessa erässä ja valmiina.

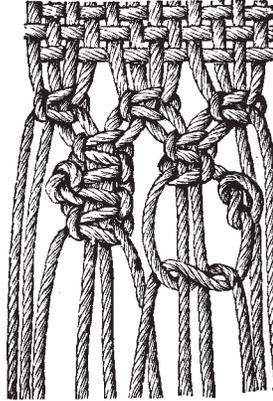

114. Hernesolmu esim.
ja toisessa erässä.

*

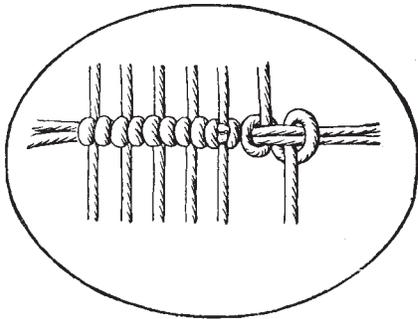
tasainen. Siihen tarvi-
taan aina 2 lankaa: toi-
nen on tiukka pingoi-
tettu ja toisella tehdään
solmu. Solmeilulanka on
toisen langan alla; se
viedään toisen langan yli
ja kierretään sen ympäri
kaksi kertaa, kuten ku-
vasta 116a selviää. Ta-
vallisesti se kierretään kahdesti, mutta voidaan tehdä useam-
mankin kerran. Kun riippuva lanka on kohosolmulla kiinni-
tetty, tehdään solmu toisilla langoilla. Neljän reunuksen
(kuv. 117—120) teko kohosolmuin vaatii tarkempaa selostusta.

Reunuksia, kuvat 117—120, tehdessä tarkattakoon selviä kuvia. Kuv. 117 ja 117a ovat tehdyt kahdenvärisellä langalla. Kohosolmu tehdään vuorotellen oikealla ja vasemmalla langalla. Kuvassa 117a, joka selvyuden vuoksi on piirretty kaksivärisenä, tehdään solmut aina samalla langalla, kun taas toinen kiertää sen vuorotellen oikealta ja vasemmalta. Silmukat syntyvät, kun

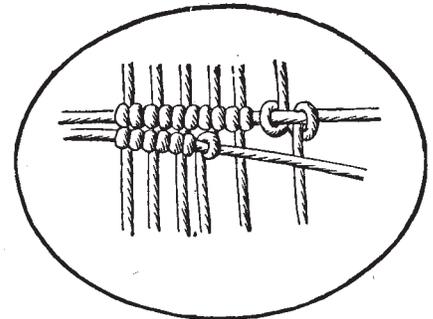

115. Solmunyppylä, valmiina ja tehtäessä, kaksoistasosolmun yhteydessä.

lanka solmittua nuppineulalla tehdään silmukaksi. Seuraavien reunuksien tekoon tarvitaan 4 lankaa. N:o 118 aloitetaan vasemmalla ääri-langalla, jonka ympäri 3 muuta lankaa oikealta vasemmalle lähtien kierretään kohosolmuin. Sitten käännetään, jolloin nuppineulalle kiinnitetään lanka ja kierretään ensin vasen lanka sen ympäri. Sitten kierretään samoin seuraavan langan ympäri. Keskellä

116a. Kohosolmuperusta molemminpuolisilangoin.

116. Kohosolmu, kahdessa erässä tehtynä.

kulkevat kohosolmut ristiin. Kuv. 118a solmitaan samoin, paitsi että molemmin puolin tehdään nuppineulain avulla nyppylät, kts. selvää kuvaa. Kuv. 119 tehdään viidellä langalla. Kuv. 119a tehdään neljällä langalla ja kaksinkertaisin kohosolmuin.

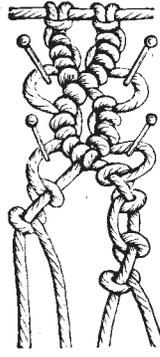
120.

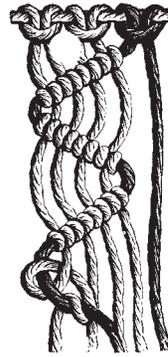
117.

118.

118a.

119.

119a.

117a.

120a.

117. Kahdella langalla tehty kohosolmureunus. — 117a. Nyppyläreunus, kahdella-langalla ja värillä. — 118. Neljästä langasta tehty kapea kohosolmureunus. — 118a. Kohosolmuin ja nyppylöin tehty kapea reunus — 119. Viidestä langasta solmittu kaksivärinen kulmareunus. — 119a. Neljästä langasta solmittu yksivärinen 2- kohosolmureunus. — 120 ja 120a. Kaksivärinen kohosolmureunus, neljästä langasta solmittu.

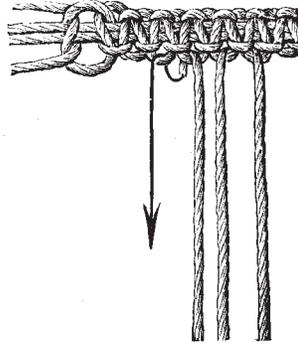
Solmeiluperusta.

Sivulla 34 olevien ja seliteltyjen solmeiluperustain (kangas- ja lanka-perusta) ohella voi myöskin, solmeilutyöhön harjaannuttua tehdä ne sievempiä ja koristeellisempia.

Kuva 121. Solmeiltu perusta. Ensin solmeillaan sivulla 35, kuv. 108 mukaan kaksoistasasolmuinen reunus. Sen jälkeen kiinnitetään solmeilulangat sen reunaan, kuten kuvasta 121 selviää.

Kuva 122. Yksinkertainen kaariperusta. Kuvassa olevassa kaarisarjassa on kolme kaksoislankaa, jotka nuppineuloilla kiinnitetään perustalangan taakse ja sitten kohosolmuin kiinnitetään siihen. Kaariperustaan voi tietysti käyttää mielenmukaisen määrän lankoja.

Kuva 123. Ketjusolmuperusta. Tämä perusta tehdään siten, että langan vasemmat päät kiinnitetään peruslankaan

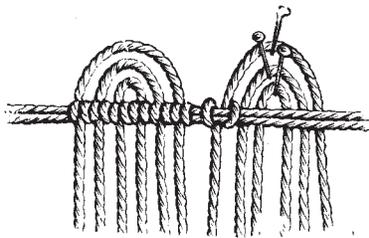

121. Solmeiluperusta.

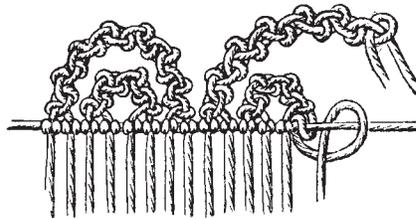
kohosolmuin. Sitten tehdään ketjusolmut sivulla 35 olevan kuvan 130 mukaan, suuremmissa kaareissa on 12, pienemmissä 8 solmua. Kun kaarien solmut on tehty, on lankojen oikea pää kiinnitettävä niinkään peruslankaan.

Kuva 124. Kaksinainen kielekesolmuin tehty perusta tehdään kuten ketjusolmureunustakin siten, että vasen lanka ensin kiinnitetään perustaan. Itse solmun teko selviää kuvasta 102 sivulla 34. Kuhunkin kaareen solmitaan 7 ketjusolmua.

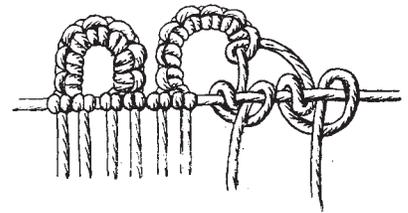
Kuva 125. Kaksoistasasolmuperusta (nyppylöineen) kuuluu solmeilun sievimpiin. Nyppylään tulee 4 lankaa, jotka solmitaan kahdeksi kaksoistasasolmuksi sivulla 35 olevain kuvien 105—107 mukaan. Kun kaksoistasasolmut on solmittu, kiinnitetään langat kohosolmuin perustalankaan.

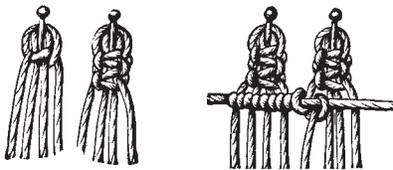
122. Yksinkertainen kaariperusta.

123. Ketjusolmuperusta.

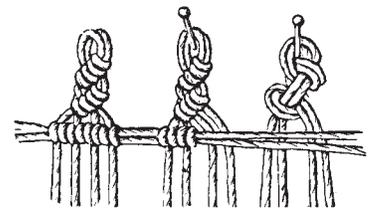

124. Kaksoiskielekesolmuin tehty perusta.

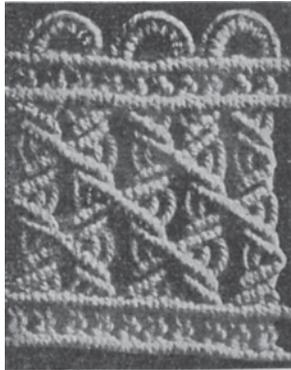

125. Kaksoistasasolmuperusta ja nuppineulalla tehtyjä nyppyyliitä.

Kuva 125a. Kohosolmuperusta. Ensin kiinnitetään nuppineulalla kahdet kaksoislangat. Nyppylät tehdään kaksoislangoilla ja vasen kaksoislanka kiinnitetään kohosolmuin oikeaan. Kuvan mukaan tehdään kaksi solmua ja vasta sen jälkeen solmitaan langat yksittellen perustalankaan.

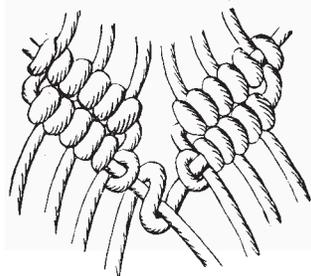
125a. Kaksoislangalla tehty kohosolmuperusta.

126. Pohjamalli vinottain kulkevia kohosolmuja ja kielekesolmuperusta.

Kuv. 126 ja 127, kaksi pohjamallia, solmittu yksinkertaisin, eri suuntiin käyvin kohosolmuin, helpot vasta-alkajankin tehdä. Pohjamalliin, kuv. 126, tehdään yksinkertaisista kielekesolmuista kaariperusta, kts. kuv. 101 sivulla 43. Kohosolmut muodostavat neliosaiset kukat.

Kuva 126a, tekotapa ylläolevan pohjamallin kukkaan. Ensin solmitaan kunkin kukan ylemmät lehdet, jonka jälkeen vasemman lehden lanka käytetään oikean lehden solmimiseen.

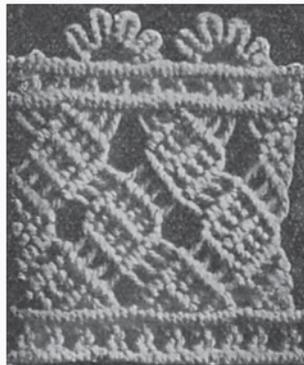
126a. Kukan työmalli kuv. 126.

Pohjamallin perusta kuvassa 127 on kohosolmukaaria. Ylemmän ja alemman kohosolmurivin väliin tehdään kahdesta langasta ketjusolmuja. Pienet kohosolmuneliöt tehdään siten, että ensin solmitaan yläosan ulkoreuna, sitten sisusosa ja viimeiseksi alaosan reuna.

Pohjamalli, kuv. 128, on siirtäen tehtyjä ristisolmuja, joitten välillä tiheä punoelma. Ristisolmun teko, kts. kuv. 110 ja 110a sivulla 36.

Kuva 129. Yksinkertainen pohjamalli alikkain tehtyjä kaksoistasa-

Pohjamalleja.

127. Pohjamalli, kohosolmuneliöitä ja kohosolmuperusta.

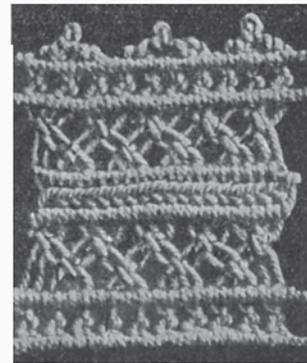
solmuja nyppylöineen (kts. kuv. 115 sivulla 38) ja palmikkosolmuja (kts. kuv. 109 sivulla 35). Perusta kuvan 39 mukaan sivulla 122. Senjälkeen tehdään muutamia ketjusolmuja (kts. kuv. 103 sivulla 35) ja niitten alle kohosolmuja.

Kuva 130. Pohjamalli, jossa on herne- ja kielekesolmuja, helppo tehdä kuvien 102 ja 114 mukaan. Tässä

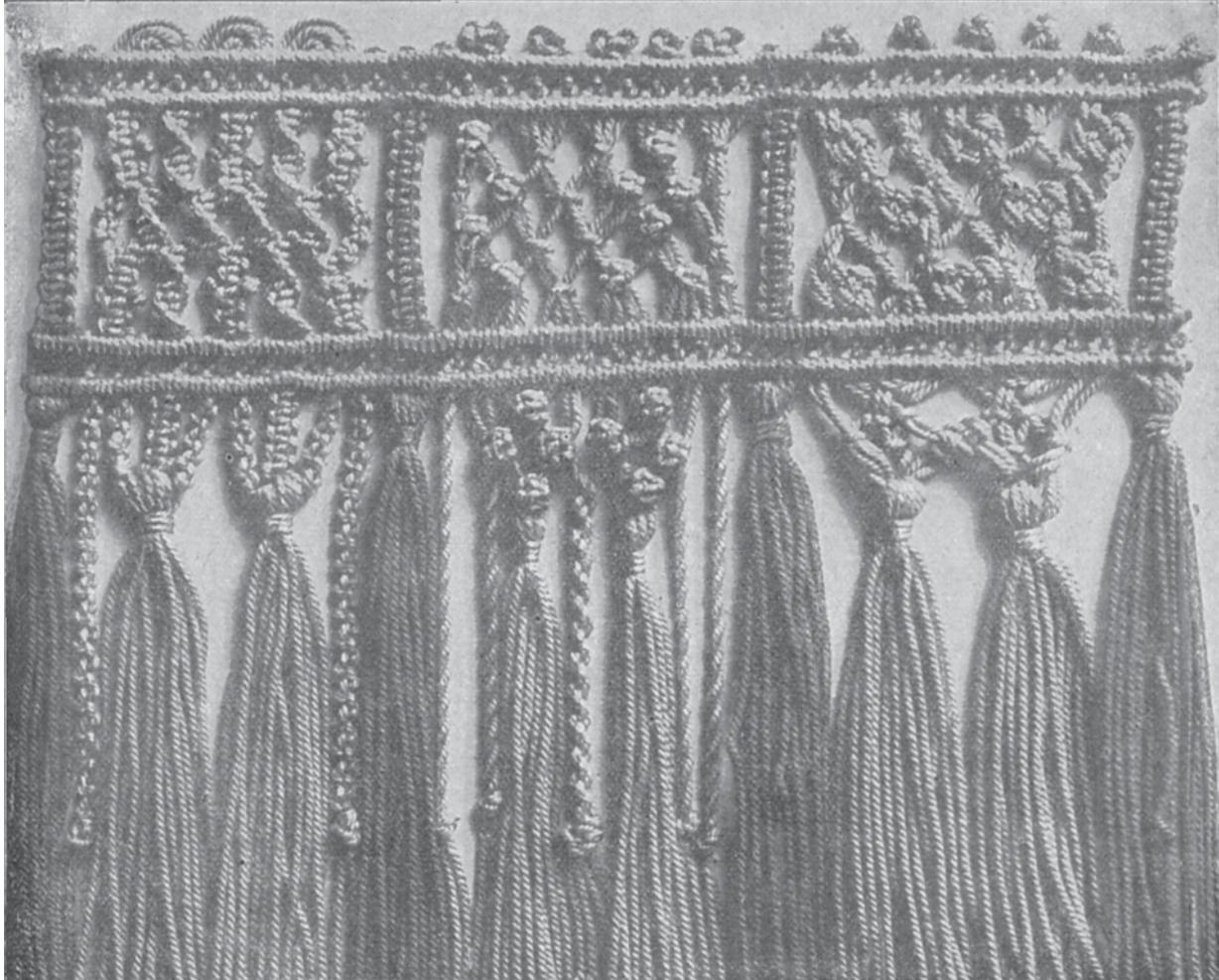
mallissa on kielekesolmussa 3 lankaa ja on jo alkuna kokoomussolmuun, joka selitetään sivulla 42. Perusta selviää kuvasta 125.

Kuva 131. Pohjamalli Josefiina- ja kielekesolmuja vuoroittaisissa riveissä, perustana kaksoisketjusolmu. Solmiessa tarkattakoon kuv. 112 sivulla 36, ja kuv. 102 sivulla 34. Pohjamallit 129—131 päättyvät ripsuihin, joihin on solmittu apulankoja. Kun pohjamalli on valmis, solmitaan ripsulangat tiukasti yhteen ja asetetaan niihin 8 kpl. 20 cm:n (kaksinkertainen pituus) pituista lankaa. Sitten solmitaan ripsulangat pisimmällä riippuvista langoista yhteen, kts. kuv. 132.

Kuvista 129—131 selviää, että yksinkertaisen päättämisen voi somistaa solmimalla 4 lankaa kaksoisketjusolmuin nyöriksi, (kuv. 104 sivulla 35) tai kiertämällä yhteen 2 lankaa. Nyörin päähän tehty solmu estää sen purkautumasta. Saadakseen kaksi päätä kiertymään yhteen kierretään niitä kumpaakin ensin erikseen, pannaan ne sitten yhteen ja päästetään kiertymään, jolloin ne kuten kukin huomaa, kiertyvät itsestään.

128. Pohjamalli, ristisolmuja ja poikittaisia kohosolmuja.

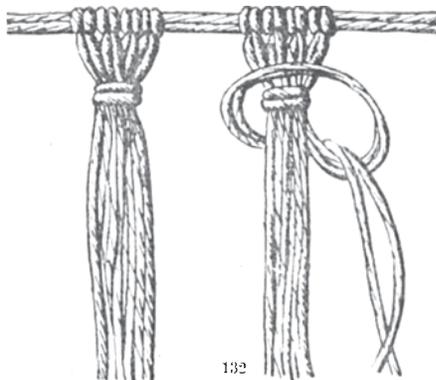

129. Pohjamalli, tasasolmuja, nyppylöitä ja perusta.

130. Pohjamalli, lerne- ja kielekesolmuja, perusta tasasolmuja.

131. Pohjamalli, Josefiina-solmuja ja kielekesolmuja, perusta kaksoiskielekesolmuja.

Kuva 132. Tätä solmua sanotaan napinläpi- eli kokoomussolmuksi, koska se samalla kokoo langat ripsuiksi, — tekotapa selviää kuvasta.

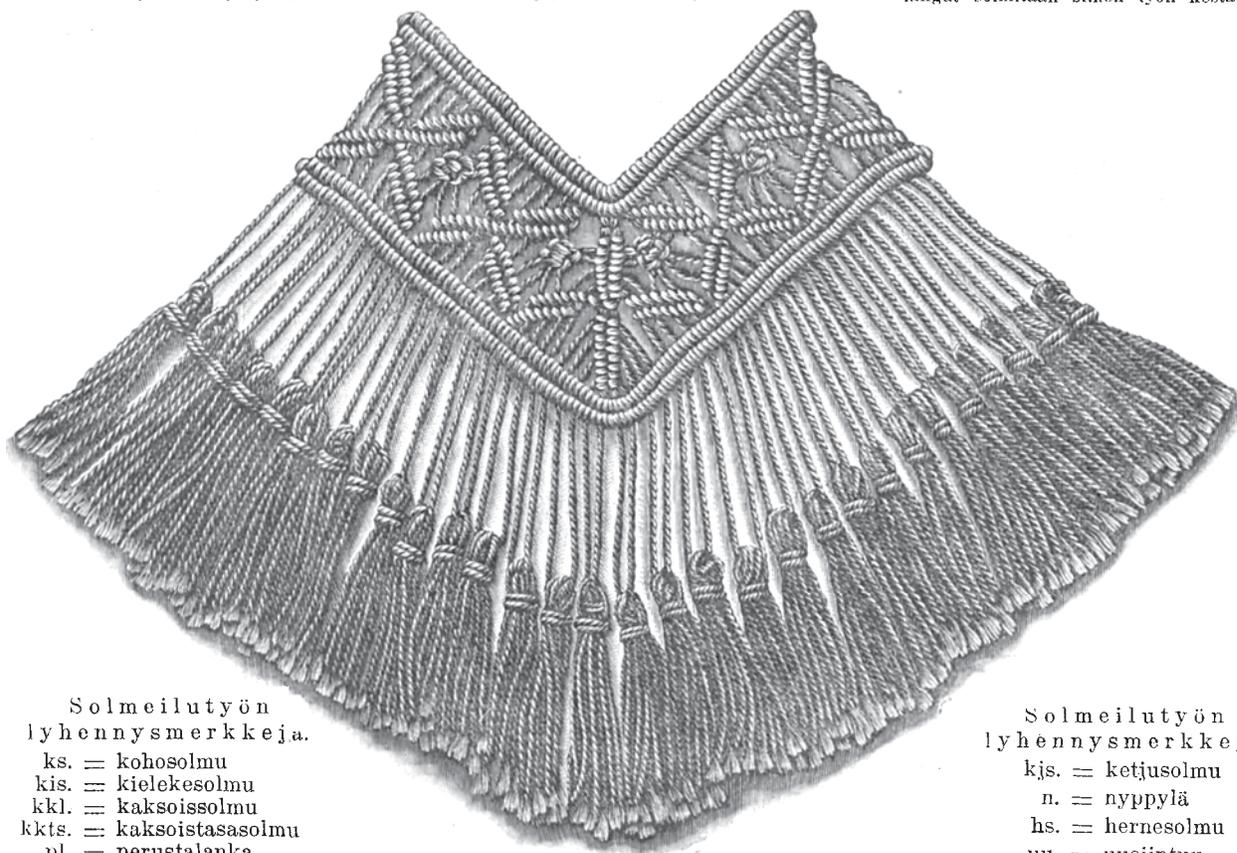

Kuva 133. Reunuskulma. Jos tahtoo tehdä reunukseen kulman, on sitä varten solmittava apulankoja. Reunuksen pohjamallin teko on selityksittäkin erittäin helppo kuvan mukaan. Kaksois-

lanka muodostaa kulmassa perustan, ja kiinnitetään se tavallisesti yläriivin kokosolmuun. Tähän keskikohon muodostamaan kaksoislankaan solmitaan apulangat. Keskikohon ylä- ja alaosaan kiinnitetään 5 lankaa. 5 ylälankaa muodostaa kulmakuvion lehdet. Lopuksi kiinnitetään reunuksen kaikki langat kohosolmuin kahteen perustalankaan. Alapäähän kiinnitetään pienet ripsut.

132. Kokoomussolmu valmiina ja tehtäessä, käytetään ripsuja tehdessä.

133. Reunuskulma. Kulmaan tarvittavat langat solmitaan siihen työn kestäessä.

Solmeilutyön lyhennysmerkkejä.

ks. = kohosolmu
kis. = kielesolmu
kkl. = kaksoissolmu
kks. = kaksoistasolmu
pl. = perustalanka

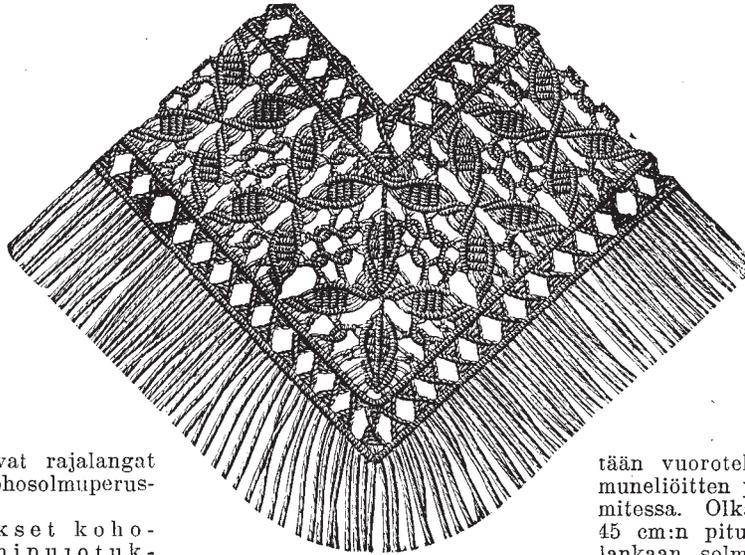
Solmeilutyön lyhennysmerkkejä.

kjs. = ketjusolmu
n. = nyppylä
hs. = hernesolmu
uu. = uusiintuu.

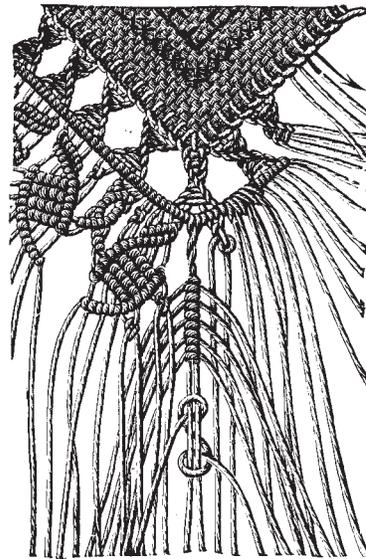
Kuva 134. Koho- ja palmikkosolmuin tehty reunuskulma. Reunus solmitaan suurin ja vinoin koho- ja palmikkosolmuin. 4 lankaa kuhunkin palmikkosolmuun. Jatkona on poikittainen kohosolmurivi ja sen alla kohosolmuinen malli. Lopuksi sama reunus kuin aluksi. Kulmaan solmitaan 7 kaksoislankaa, 3 kulmapalmikkosolmuun viereen ja 1 sen keskelle. Tämän keskimmäisen langan ympärille solmitaan sitten tarvittavat rajalangat molemmin puolin kohosolmuperustoiheen.

Kuva 135. Ohjaket kohosolmuin ja helmipujotuksin. Solmeilun suuruusmitta: 60 cm vyön pituutta, 7½ cm leveyttä edessä, 5 cm sivulla, olkahihnat 38 cm, niiden leveys 2,2 cm, ohjasten pituus 2 m, leveys 1,2 cm. Ainekset: vahvaa, mustaa ja punaista solmeilulankaa ja lasihelmiä.

18 vihreää, 2 cm pituista, 90 pyöreätä punaista 4 mm:n suuruisia, 11 hopean karvaista, 1½ cm:n suuruisia, 14 pisaranmuotoista kultaista, 1½ cm:n pituista. Vyö ja olkahihnat solmitaan vuorotellen puna-, mustaruutuisiksi. Kunkin neliön muodostaa 6 kohosolmua, punaisissa musta perustuslankana, mustissa punainen. Neliöt on järjestetty vyöhön siten, että mustat kohosolmut ovat pystysuorassa, punaiset vaakasuorassa. Ohjaket ovat kokonaan mustat, vino-kohosolmuja. Ensin solmitaan vyö. Sitä varten solmitaan 70 cm:n pituiseen mustaan kaksoislankaan kohosolmuin punaiset langat. Pitempään keskiosaan tarvitaan 27 kpl. 1 metrin pituista kaksoislankaa, keskiosan oikealle puolelle 39 kpl. 60 cm:n pituista ja vasemmalle 45 kpl. 60 cm:n pituista punaista lankaa. Kaksoislangan puolikkaasta muodostetaan

134. Reunus, koho- ja palmikkosolmuja sekä kulman teko.

134a. Kulman työmalli, ripsut, kuv. 134.

pienen pieni silmukka, joka kiinnitetään nuppineulalla ja tehdään siitä nyppylä mustaan perustalankaan. Ensin solmitaan vyön yhtenäisen yläosa, jonka muodostaa 3 riviä punaisia ja mustia neliöitä vuoroittain, ja sen jälkeen rivi nyppylöitä. Etuosan keskiosaan solmitaan vielä kaksi riviä neliöitä ja sen jälkeen siihenkin nyppyläriivi. Solmeilutyötä varten pitää vaakasuorassa suunnassa olla mustia lankoja, jotka käy-

tään vuorotellen punaisten kohosolmuneliöitten perustana ja mustia solmitessa. Olkahihnassa on 27 neliötä. 45 cm:n pituiseen mustaan kaksoislankaan solmitaan 81 kpl. punaista 40 cm:n pituista kaksoislankaa. 6 mustaa perustalankaa on 1,50 m:n pituista. Neliöriivin päättää nyppyläriivi. Lopuksi leikataan riippuvat punaiset langat 3 cm:n pituisiksi. Olkahihnat kiinnitetään keskiosan viereiseen. Etuosan ripsuihin solmitaan värilliset helmet, vuorotellen pyöreät ja pitkulaiset, kielekesolmujen erottamina, ja lopuksi pisaranmuotoiset kultahelmet. Ripsut leikataan sitten yhtä pitkiksi. Lopuksi tehdään vyön toiseen kapeaan päähän 2 mustaa kielekesolmusilmukkaa ja vastaavaan päähän 2 punaista helmeä. 7 cm selkäpuolen keskeltä päin kiinnitetään mustat ohjaket. Ne solmitaan 8:sta langasta vinokohosolmuin, jolloin aina ensin ulkolanka on perustana. Koska langat kohosolmuja tehdessä nopeasti kuluvat, täytyy ne tuontuostakin uusia ompelemalla toisia mahdollisimman näkymättömästi niiden tilalle.

Kuva 136. Kaksoistasasolmuin tehty hilkka. Hilkkaan käytetään samaa kangasta kuin pukuun kuvassa 137. Hilkassa on 5 cm:n pituinen reunus, jonka pituus mitataan korvannipukasta toiseen.

135. Kohosolmuiset ohjakset helmiseen.

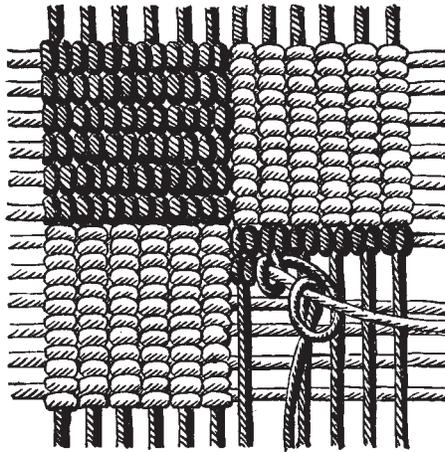
Reunus vuorataan pesukrepillä, joka virkaten kiinnitetään hilkkaan. Itse reunus solmitaan 6-lankaisista kaksoistasasolmuista, jotka siirtyvät vinosti. Perusta sivulla 39 olevan kuvan 125 mukaan, kuitenkin niin, että kaikki langat ensimmäisen kaksoistasasolmun jälkeen kiinnitetään kohosolmuin perustalankaan, joka myöhemmin kiinnitetään nurjalle puolelle. Sitten erotetaan ensimmäisen kerroksen kutakin solmua varten 6 lankaa. Ulomaiset langat, joilla solmut tehdään, rajoittavat siis aina neljää lankaa. Kun reunus on tarpeeksi leveä, kiinnitetään langat kohosolmuin vaakasuoraan perustalankaan ja irtotangon päät kiinnitetään nurjalle puolelle.

Kuva 137. Tytön puku liivineen. Puku on valkoista pesukangasta ja vyö 3:n numeroista vihreää helmilankaa, kiinnipistokohtaan 14 pitkulaista mustaa puuhelmeä ja mustaa silkkinyöriä. Vyöhön tarvitaan 15 kpl. kaksoislankaa, 6 cm:n pituisia. Ensin tehdään etuosan pitimet, kts. kuv. 137a, jotka tehdään kielekesolmuin kts. kuv. 101 sivulla 34. Ensimmäisen pitimen vasen kaksoislanka on perustelanka, jolle kaikki seuraavat langat kohosolmuin kiinnitetään. Seitsemännen pitimen viereen, jonka ulomaiseen lankaan ennen kohosolmukerrosta sidotaan kielekesolmuin, asetetaan 2 kaksoislankaa, viedään perustalanka nuppineulalle ja tehdään toinen rivi kohosolmuja sen alle. Sitten pujotellaan 2—6—10—14—18—22: nteen lankaan helmi ja saman perustalangan yli taas 2 riviä kohosolmuja. Nyt tehdään kuvan 137b mukaan liivin ensimmäinen mallikuvio, 22 lankaa solmitaan kohosolmuriviin ja 6 lankaa käytetään olkahihnaan. Kuvion lopuksi tehdään kolmella uudella

136. Kaksoistasasolmureunuksinen hilkka.

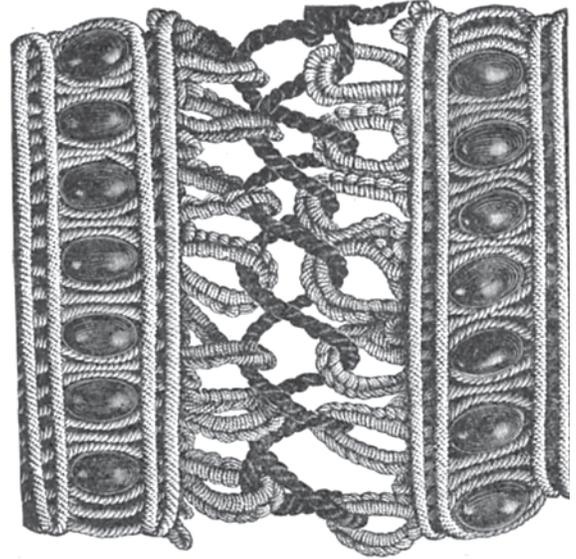
137. Tytön puku solmeiluliivineen.

135a. Työmalli ohjaksineen.

4 m:n pituisella kaksoislangalla 6 riviä kohosolmuja. Nämä 6 lankaa käytetään toista kapeata olkahihnanreunustaa varten. 3:n ja 4:n kohosolmurivin väliin tehdään kapeita reunusketjusolmuja. Sitten yhdistetään kapeat olkahihnat leveäksi reunukseksi, joka kuvan 137b mukaan solmitaan kohosolmuin. Reunus haaraantuu liivin selkäosassa taas kahdeksi, kuten alussa, jotka taas yhdistetään liiviin. Sitten tehdään toinen mallikuvio, liittyen kohosolmuriviin; siihen kuuluu 3 riviä kohosolmuriistä, kts. pohjamallia

sivulla 40, kuv. 126. Toisen rivin alussa ja lopussa solmitaan molemmat langat kierrenyppylöiksi. Sitten käytetään etuosan ensimmäisen olkahihhareunuksen 6 lankaa liivin kuuteen seuraavaan kohosolmuriviin perustaksi; niitä erottaa, samoin kuin etuosassa kapea rivi vinokohosolmuja. Sitten päättyy solmeilu ensimmäiseen mallikuvioon, kuv. 137b, joka taas päättyy kuuteen kohosolmuriviin ja johon käytetään toisen olkahihhareunuksen kuutta lankaa. Perustalangat kiinnitetään nurjalle puolelle ja kohosolmurivin alle tehdään kapea reunus vinoja kohosolmuja. Sitten kiinnitetään 6 uutta perustalankaa, joihin solmitaan 6 riviä kohosolmuja ja joka yhdistetään ensimmäiseen olkahihnaan.

137a

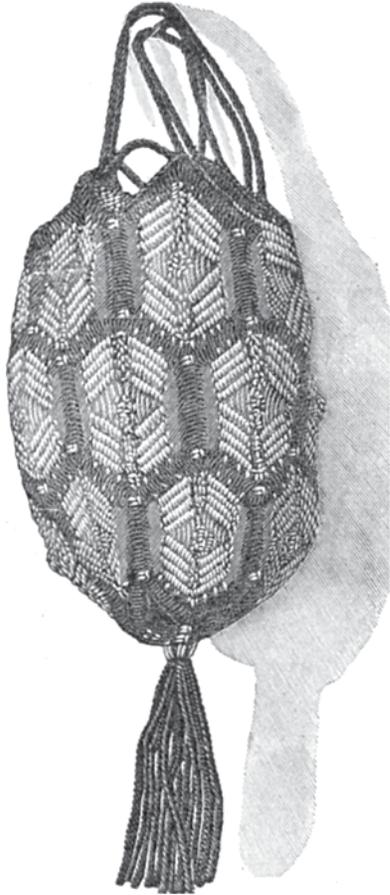
137a. Osa liivistä, kuv. 137.

137b. Viereisellä sivulla olevan tytön puvun olkahihnan osa.

Sitten seuraa taas ensimmäinen mallikuvio, jonka loppuun kiinnitetään 6 lankaa, jotka ensin käytetään perustalankana ja sitten toisena olkahihhareunuksena. Sitten solmitaan olkahihna valmiiksi ja liivi päätetään kuten ensimmäinen osa. Lopuksi tehdään 7 pidikettä kielekesolmuin ja lankain päät kiinnitetään nurjalle puolelle.

Kuva 138. L a u k k u, mustavalkopohjainen. Laukku solmitaan ympyrässä, alkaen alakärjen tupsuista. Musta lanka kierretään kuudesti sormen ympäri, tämän lankakierrossarjan ympäri kierretään 6 valkoista kaksoislankaa, pituudeltaan 1,80 m, ne solmitaan puolelta pituudeltaan. Mustasta langasta otetaan 12 kpl. 2,50 m:n pituisia päätä, pujotellaan ne keskikohdaltaan kaksoislankana lankaympyrän läpi ja kiinnitetään solmeilutyynyyn 8 cm:n pituudelta: nämä langat muodostavat tupsun. Nyt tehdään sekä valkoisista että mustista langoista 2 kielekesolmuja. Sitten solmitaan kaikki ympäryslangat uuteen mustaan, 25 cm:n pituiseen perustalankaan kohosolmuin. Tämä perustalanka vedetään lopuksi lankaympyrän läpi tupsulankoihin. Nyt alkaa eri kuvioitten solmeilu. Joka kuvioon käytetään 2 valkoista ja sen molemmin puolin 2 mustaa lankaa.

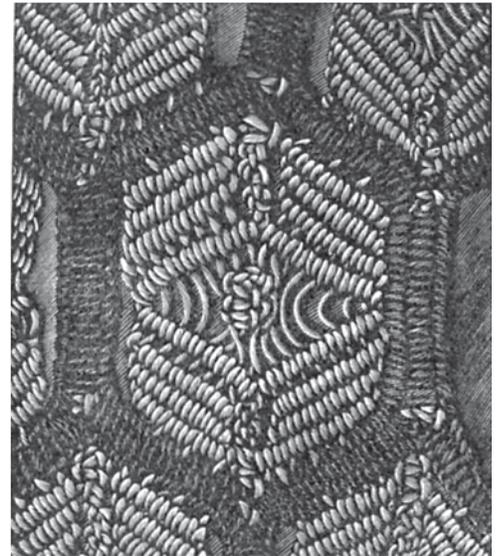
138

tehdään neljästä keskimmäisestä langasta hernesolmu, sitten tehdään taas molemmin puolin 4 riviä vinokohosolmuja reunoista lähtien keskelle päin, jolloin aina ulommainen oikea ja vasen lanka ovat perustalankana. Ensimmäisen rivin kahdesta perustalangasta solmitaan keskelle 4 kis., ja neljännen rivin loppuun tehdään kkts. Nyt seuraa solmittavaksi 5 valkoista kuviota ympyrässä ja mustat pystypylväät niitten väliin. Tätä varten solmitaan ensin mustan vinopylvään kahdesta langasta 2 kis., sitten näistä molemmista ja valkoisesta kkts. Nyt näitten neljän langan yli seuraavalla kahdella langalla, molemmin puolin vinopylvästä 12 kis. Sitten neljästä perustalangasta kkts., sen jälkeen erotetaan langat taas ja solmitaan molemmin puolin valkean langan yli kahdella mustalla vinopylvään 12 kis., jolloin kolmasti joka kolmanteen kielekesolmuun viedään valkoisen vinokohorivin yksi lanka; muut kolme vinokohorivin lankaa ja 1 valkea lanka kaksioistasolmusta kulkevan sitomattomina mustain lankain alla. 2 valkoista perustalankaa, 2 lankaa valkeasta kaksioistasolmusta ja 2 mustaa lankaa solmitaan kaksioistasolmuksi, ja näitten kuuden langan yli solmitaan kahdesta mustasta langasta 12 kis. Nyt tehdään taas valkoiset kuviot vuoroittaisina sekä mustat pylväät niitten väliin-ja sama vielä kerran. Laukku päättyy, kuten kuvasta näkyy, kulmikkaana mustiin vinopylväisiin. Solmitaan vielä kunkin kulman kärkeen 2 kis., leikataan langat poikki ja kiinnitetään, samoin kiinnitetään kaikki muutkin langat näkymättömästi nurjalle puolelle. Kulmien kärkiin ommellaan metalliringas, jonka läpi pujotellaan silkkinen kurenauha. Laukku vuorataan valkoisella silkillä.

Kuva 139. Puuhelmin koristeltu laukku. Tarpeet: harmaata makrameelankaa ja 154 pitkulaista, sinipunervaa puuhelmeä. Solmeilu aloitetaan laukun pohjasta. Ensin kiinnitetään 3 kpl. metrin pituisia kaksoislankaa, solmeilutyynyyn. Kuhunkin lankaan solmitaan Josefina-

138. Musta-valkoinen laukku, pituus 20 cm.

138a. Ylläolevan laukun osa luonnollisessa koossa.

138a.

Nämä 6 lankaa solmitaan kaksioistasolmuksi. Nyt erotetaan langat ja solmitaan keskeltä lähtien oikealle ja vasemmalle valkean langan ympäri molemmilla mustilla vuorotellen oikealta vasemmalle 12 kis. Sisäpuolelle solmitaan laukun laajentamista varten uusi valkoinen kaksoislanka neljänteen ja kahdesti toiseen kielekesolmuun (langan pituus 1,80 m). Keskelle solmitaan 2 valkoista uutta yhtä pitkää kaksoislankaa kaksioistasolmuun. Näistä neljästä langasta tehdään 2 kkts., ja viereisestä 2 langasta 4 kis., toiset 2 lankaa ovat perustalankana. Näihin solmitaan molemmin puolin 6 vastasolmittua valkoista lankaa kohosolmuin. Nyt seuraa 2 riviä vinokohosolmuja, jolloin aina ensimmäinen ulommainen lanka on perustalankana. Neljänneistä vinokohorivistä alkaen on kielekesolmujen keskilanka perustalankana. Nyt

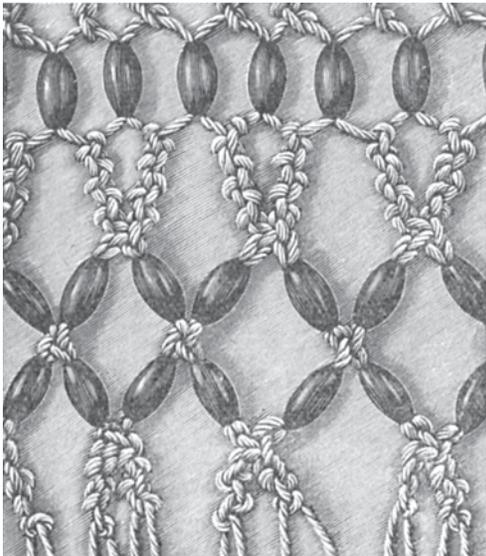
solmu- ja sentimetrin päähän samasta langasta toinen samanlainen. Sitten solmitaan kahden solmun välillä olevaan yksihäiseen yhdistyslankaan metrin pituinen kaksoislanka Josefiina-solmuin, -kaikkiaan 6 lankaa. Sitten seuraa 2 riviä vuoroittaisia Josefiina-solmuja. Sitten solmitaan taas yksinäisten solmujen väliin tavallisin ketjusolmuin metrin pituinen kaksoislanka. Sitten solmitaan samoista langoista vielä 5 vuoroittaista ketjusolmua alakkain ja päätetään Josefiina-solmujen päät kuuteen alakkain solmittavaan, vuoroittaiseen ketjusolmuun. Nyt solmitaan kaikki langat perustalankaan kohosolmuin, jonka jälkeen kohosolmurivi näkymättömin pistoin yhdistetään kehäksi. Nyt solmeillaan edelleen, työ asetettuna itsetekoisen telineen (jonkinlaisen pallon) tai kirjankannen päälle. Ensin solmitaan kahdella langalla 6 vuoroittaista ketjusolmua alakkain. Sitten erotetaan langat ja pujotellaan yksi helmi kahteen lankaan. Sitten erotetaan langat taas ja solmitaan kahdella langalla 6 vuoroittaista ketjusolmua alakkain. Sitten yhdistetään 2 tällaista ketjusolmusarjaa kaksoistasasolmulla. Sen jälkeen erotetaan sarjat taasen ja kahteen lankaan pujotetaan yksi helmi. Sen jälkeen palmikoidaan 4 lankaa ristiin ja taas kahteen lankaan 1 helmi, solmitaan 4 lankaa kaksoistasasolmuksi, erotetaan langat ja solmitaan joka kahdesta langasta 5 vuoroittaista ketjusolmua alakkain. Seuraavaa riviä varten erotetaan langat, pujotellaan 2 lankaa yhteen helmeen, erotetaan langat ja solmitaan kahdella langalla 6 vuoroittaista ketjusolmua alakkain. Sitten solmitaan 4 lankaa kaksoistasasolmuksi. Seuraa sitten kuusi riviä vuoroittaisia kts., joka rivissä solmitaan 2 solmua alakkain. Sitten erotetaan langat taas, solmitaan kahdella langalla 6 vuoroittaista ketjusolmua, sen jälkeen 4 lankaa kaksoistasasolmuksi, langat erotetaan ja 4 lankaa kaksoistasasolmuksi ja niitä 5 alakkain. Sitten erotetaan langat ja 4 lankaa kaksoistasasolmuksi, 7 riviä alakkain. Viimeisten solmujen jälkeen tehdään langan päät

139.

139. Laukku puuhelmiseen, pituus 25 cm.

139a. Osa ylläolevasta luonnollisessa koossa.

139a

silmukoiksi ja kiinnitetään päät näkymättömästi solmujen väliin. Vuorataan keltaisella silkillä. Solmittujen pylväitten välissä oleviin reikiin pujotellaan 3 cm:n leveä ja 1,80 m pitkä harmaa silkkinauha, jonka päät solmitaan ruusukkeeksi ja koristetaan ne helmillä.

Kuva 140. Villalangasta solmittu kolmivärinen hilkka. Tarpeet: punaista, tummansinipunaista ja vaaleanruskeaa villalankaa, vuoriksi vaaleanruskeaa silkkiä, raskas solmeilutyyny ja pitkulainen nappi. Ensin on jäljennettävä työpiirustuslehdellä oleva malli, leikattava se ja kiinnitettävä pitkittäin tyynylle. Nyt kiinnitetään kaikki langat, värit ja määrä mallissa mainitun mukaan sentimetrin päähän mallin kapeammasta päästä. Kukin lanka 55 cm:n pituinen ja

140

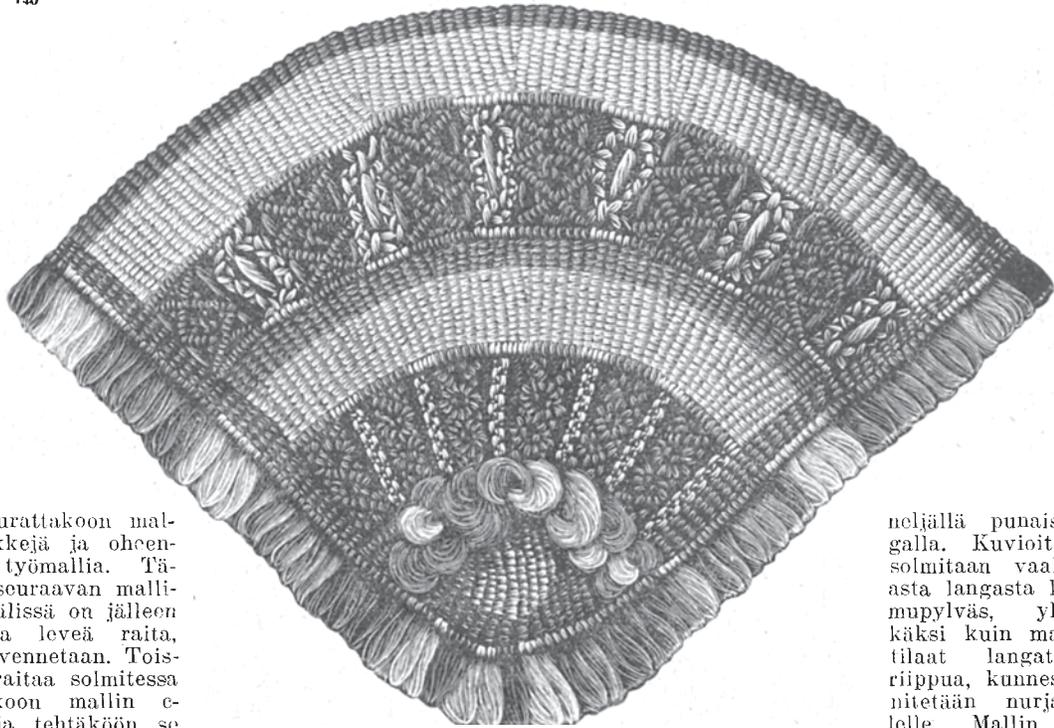
keskeltä kiinnitettävä. 120 cm:n pituinen sinipunertava kaksoislanka asetetaan pitkin mallin reunaa ja sen yli kunkin värisellä langalla solmittava kohosolmu. Sitten käännetään tyyny ja 2 m pitkät langat solmitaan pitkälle sivulle. Mallissa mainitaan värit ja lankamäärät. Solmitaan vasemmalta oikealle tiheitä kohosolmurivejä ja tehdään ylä- ja alapyöritystä varten kaksinkertaiset perustalangat ja annetaan niitten jäädä nurjalle puolelle mallissa määrättyissä kohdissa. Voidakseen solmia pyöreät sivuosat suoraan reunukseen, muodostetakaan kankaasta tai paperista lapsenpään muotoinen alusta, johon solmittu reunus kiinnitetään ja sen alle paperi. Kaikki kiinnitetään nuppineuloin solmeilutyynyyn ja solmitaan kohosolmureunat, johon tarvitaan langat nurjalta puolelta, ja solmitaan edelleen alettua reunariviä. Vaaleanruskeaa raitaa solmitessa on mallissa mainitut perustalangat solmittava ja kiinnitettävä! Ensimmäistä malliraitaa solmitessa seurattakoon mallin a ja b-kohtia. Siihen tarvitaan 66 lankaa, vuorotellen 6 punaista ja 5 vaaleanruskeaa. Solmi-

140. Solmeiltu villahilkka. Malli ohellisella lehdellä.

140a. Osa hilkkaa luonnollisessa koossa.

140b. Työmalli hilkkaan, kuv. 140

140a

tessa seurattakoon mallin merkkejä ja ohennoitettua työmallia. Tämän ja seuraavan malliraidan välissä on jälleen kapoa ja leveä raita, joissa kavennetaan. Toista malliraitaa solmitessa seurattakoon mallin c-kohtaa ja tehtäköön se

neljällä punaisella langalla. Kuvioitten väliin solmitaan vaaleanruskeasta langasta kielekesolmupylväs, yhtä pitkäksi kuin malli. Joutilaat langat saavat riippua, kunnes ne kiinnitetään nurjalle puolelle. Mallin päätyttyä

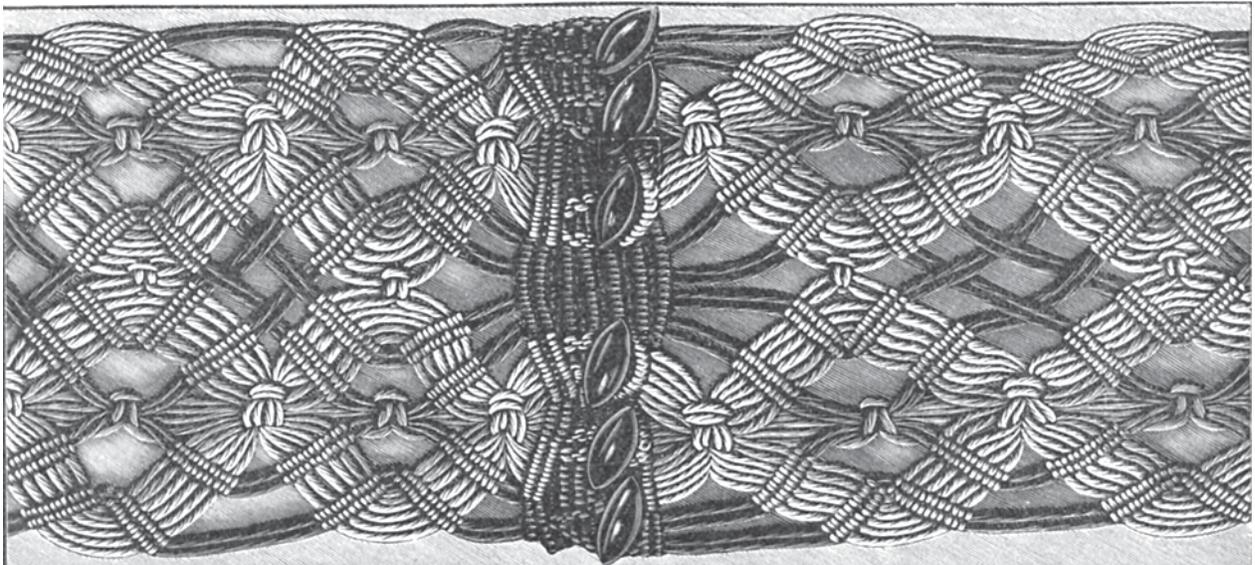
140c. Työmalli hilkkaan, kuv. 140.

seuraa kapea sinipunainen raita, jonka jälkeen 15 lankaa solmitaan pieneksi silmukaksi oikealle puolelle ja päät kiinnitetään nurjalle. Seuraavat 15 lankaa solmitaan vaaleanruskeilla langoilla pitkulaiseksi pinnaksi ja sen alapuolelle sinipunainen reunaraita ja kohosolmureunus. Tämän reunun ulkoreunaan solmitaan vielä kiinnittämättömistä langoista sentimetrin pituiset silmukat ja kiinnitetään langat nurjalle puolelle. Toinen, vastaava sivuosa solmitaan samoin. Nauhaa solmitessa seurattakoon d-mallia. Lankoja on 10, 2 punaista ulommaisena, sitten vaaleanruskea ja 6 sinipunaista. Solmitaan vinokohosolmurivein, raidassa 7 ketjusolmua, keskellä kääntäen 4 kaksoiskielekesolmua, sitten jälleen vinokohosolmuja. Sitten solmitaan kummallakin puolella 4:n langan yli vaaleanruskealla vasemmalla oikealle kohosolmu, ja samoin takaisin tullessa. Vaaleanruskea lanka jää riippumaan, ja sinipunaisen langan yli solmitaan punaisella 2 kaksoiskielekesolmua, sitten päinvastoin ja edelleen kuten edellä on selitetty. 15 cm:n päähän poikkilanka ja sen yli kullakin langalla kohosolmu. Sitten kaikki langat silmukoiksi ja kiinnitetään nurjalla puolella. Nappia varten sitä vastaa perustalanka ja siihen solmitaan 2 punaista, 3 vaaleanruskeata, 1 sinipunainen, 3 vaaleanruskeata, 2 punaista kohosolmua, asetetaan se papin ympärille ja ommellaan näkymättömästi perustalangoilla kiinni. Nappi kiinnitetään 3 cm:n pituiselle sinipunaiselle nyörille vasemmalle, nauha hilkan oikealle puolelle. Sitten leikataan silkkivuori paperimallin mukaan saumanvaroineen, ommellaan osat yhteen, taitetaan kapeasti syrjät nurjalle puolelle ja ommellaan vuori hilkkaan.

141. Kaksivärinen, kohosolmumainen hilkka.

142. Vyö, villasolmeilua, lev. 11 cm.

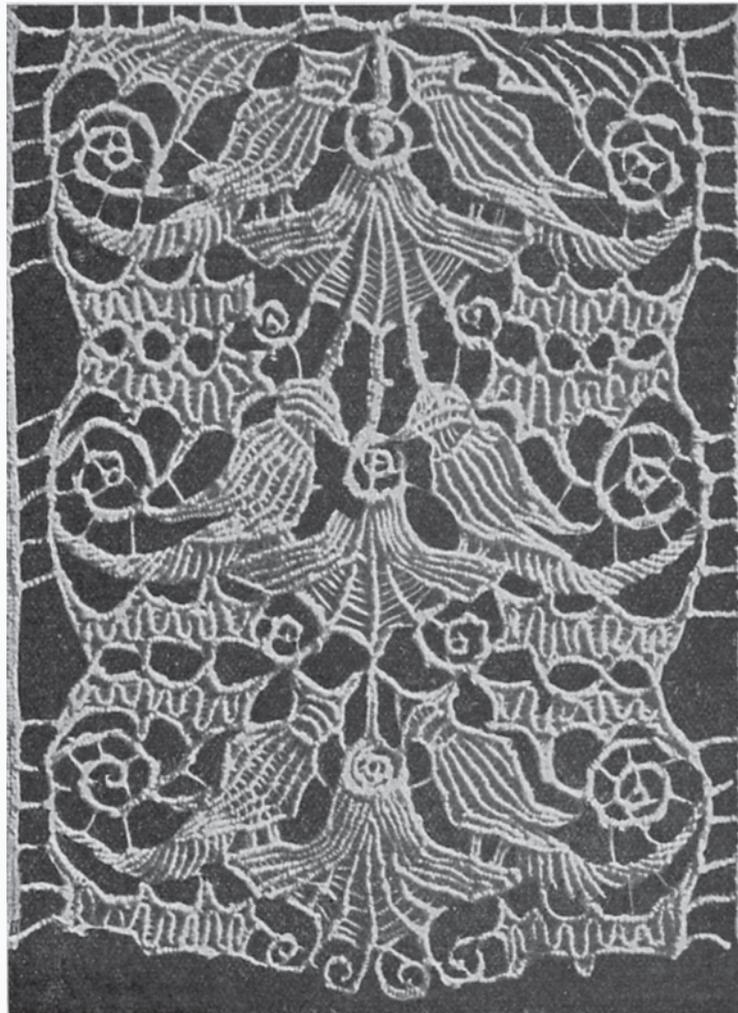
N:o. 142.
Moniväri-
nen villasolmeiluvyö. Tarpeet: Mustaa, valkoista, keltaista ja punaisen-

keltaista villalankaa, sekä 6 pitkulaista nappia. Kaksoislankojen pituus riippuu vyön pituudesta. Mustaa ja punaisenkeltaista laskeetaan 2, — valkoista ja keltaista 4 kertaa vyön pituus ja tarvitaan niitä 8 mustaa, 8 valkoista, 4 keltaista ja 4 punaisenkeltaista. Solmeiluna käytetään yksinkertaisia kohosolmuja vinoon sekä suoraan, tasasolmuja ja ketjusolmuja. Aloitetaan pidikkeistä ja kiinnitetään tyynyyn 2 cm:n päähän toisistaan, 2 mustaa, 1 keltainen, 1 punaisenkeltaisen, 2 valkoista, 2 valkoista, 1 keltainen, 1 punaisenkeltaisen ja 2 mustaa kaksoislankaa, ja solmitaan molemmin puolin 2 cm:n pitkältä ketjusolmuja. Nämä pidikkeet kiinnitetään tyynyyn ja niitten alle pingoitetaan kaksinkertainen lanka poikittain. Nyt tehdään, lähtien vasemmalla pikealle, kohosolmurivi kaikista langoista ja kiinnitetään molempain ensimmäisten pidikkeitten välille 2 val-

143

Vapaamuotoisia solmeilutöitä.

143. Kapka reunus helmiin.

144

koista kaksoislankaa, toisen pidikkeen viereen punaisenkeltaisen ja keltainen kaksoislanka. Koskelle kiinnitetään

3 mustaa ja kolmen viimeisen pidikkeen väliin samat langat kuin keskimmäisten vasemmalla puolella. Samaan poikkilankaan, joka kiinnitetään nuppineulalla oikealle puolelle, solmitaan vielä yksi kohosilmurivi. Kertaantuva malli aloitetaan vasemmalta puolelta. 4 valkoista lankaa solmitaan keltaisen ja punakeltaisen langan yli tasasolmuksi. 4 valkoista lankaa solmitaan molempain ensimmäisten mustien lankojen yli vinosti kahdeksi kohosolmuriviksi; samoin solmitaan 1 cm:n välimatkalla molempain äärimmäisten mustien lankojen yli. Nämä 2 mustaa lankaa kierretään nuppineulalla vasemmalle ja tehdään jälleen 2 kohosilmuriviä. Sama tehdään oikealla toisella keltaisella ja valkoisella langalla. Senjälkeen solmitaan keskimmäisten mustien kaksoislankojen yli kaikilla valkoisilla kks. Muuten seurattakoon sivulla 49 olevaa selvää kuvaa. Lopuksi tehdään 7 ko-

144. Kappale vapaamuotoista hienoa solmeilutyötä. Malli ohellisella lehdellä.

hosolmuriviä ja ommellaan napit vastaaviin kohtiin.

Kuva 143.

Reunus pieniä kohokolmioita ja helmiä. Helmet pujetellaan lankaan

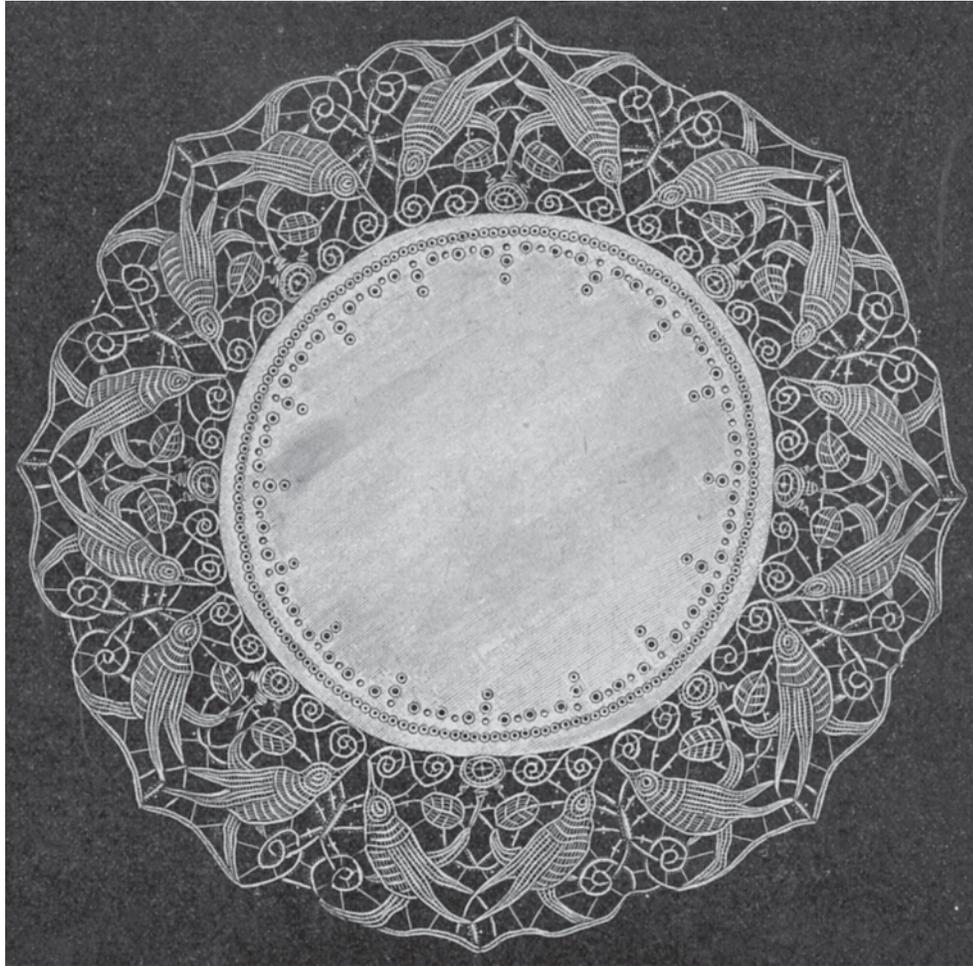
työn kestäessä, tarvittaviin paikkoihin.

Seuraavissa kuvissa, 144—147, on pari kaunista, ihan nykyaikaisen solmeilutyön mallia. Näissä hipaisee solmeilu jo melkein ommeltuja aito-pitsejä. Tähän solmeilutyöhön vaaditaan harjaannusta ja työtapaan tottuneita käsiä. Työt tehdään piirretyn mallin päälle. Malliimme tekotapa muistuttaa vanhaa makramee-työtä, jota kuitenkin on kehitetty

hienojen muotojen muodostelua varten. Kun vanhat makramee - työt enimmäkseen tehtiin tarkasti lasketuilla langoilla, jotka kulkiivat kautta koko työn, on uudenaikaisin tekotapa kehitetty siihen, että mallin muotojen vaatimuksia seuraten solmitaan uusia lankoja, poistetaan joutilaita, ja viedään ne sopivasti niihin paikkoihin, joissa niitä myöhemmin tarvitaan. Tällätavoin muodostetaan herkkiä muotoja, rikkomatta työtappaa tai käyttämättä toista. On luonnollisesti välttämätöntä, että työn tekijällä on tunnetta, niin ettei solmujen liiallinen käyttö pilaa mallin

145. Kaksi kulmausta vapaamuotoista solmeilua, malli ohellisella lehdellä.

146. Kulmaus vapaamuotoista solmeilua, malli ohellisella lehdellä.

147. Pyöreä liina, vapaamuotoista solmeilua. Malli ohellisella lehdellä.

muotoja. Työhön käytetään edellisillä sivuilla selitetyjä koho-, kaksois- ja kielekesolmuja. Sitäpaitsi tehdään nyppylöitä erinäisiin paikkoihin. Työ tehdään ilman virkkuu- tai muuta neulaa, yksinomaan sormin. Aloitetaan mallissa merkitystä kohdasta ja solmitaan kielekesolmuja perustalankaan. Ohuita siltoja tehdessä

jätetään perustalangat, jotka taas tarvitaan kun toisia muotoja solmitaan. Tavallisesti käytetään kohosolmua, ja mallissa määrätty nyppylät on tehtävä neuvottuun suuntaan. Työn valmistuttua irroitetaan se alustastaan, s. o. poistetaan nuppineulat.

N A I S T E N K I R J O J A

Kotitalouskirjoja:

<i>Eeva Harri-Ellen Svartström</i> : Puserokirja. Ohjeita puseroiden valmistamiseen. 54 kuvaa.	Hinta 10:— mk.
<i>Aina G. Johansson</i> ; Kotitalousopin alkeet. Käsikirja kotien hoitajille. Kuvitettu.	sid. 25:— „
	Hinta 19:— mk.,
Kaktuskirja. Huonekasvien ystävien opaskirja. Toimittanut <i>Alli Torvelainen</i> .	Hinta 9:— „
Kuvitettu	
Kansan kotiruoka. Huokeahintainen keittokirja. Toimittaneet <i>Edit Reinilä</i> ja <i>Valma Krank</i> . Kolmas painos	„ 7:50 „
Kasviskotiruoka. Toimittaneet <i>Edit Reinilä-Hellman</i> , <i>Sofie Calonius</i> ja <i>Valma Krank-Heikinheimo</i> . Toinen painos	Hinta sid. 25:— „
Kotiruoka. Täydellinen kodin ja koulun keittokirja. Toimittaneet <i>Edit Reinilä-Hellman</i> , <i>Sofie Calonius</i> ja <i>Valma Krank-Heikinheimo</i> . Yhdeksäs painos — yhteensä on teosta painettu yli 100,000 kappaletta	Hinta „ 28:— „
<i>Gustaf Lind</i> — <i>John Gréen</i> : Säilykekirja: Ohjeita puutarhatuotteiden ja metsämarjain säilyttämiseen. Kolmas painos	Hinta 8:— „
<i>Suoma Penttilä</i> : Nimikirjainsommitteluja. Tyylikäs kokoelma	„ 12:— „

Terveydenhoitokirjoja:

<i>Max von Gruber</i> : Sukupuolielämän terveysoppi. Toinen, uudistettu painos	Hinta 10:— mk.
<i>Eeva Harri</i> : Kauneuden avain. Ohjeita kauneuden säilyttämiseen. Kuvitettu, Toinen painos	„ 6:— „
<i>P. Strassmann</i> ; Naisen terveydenhoito. Tärkeä teos kaikille naisille, nuorille ja vanhoille. Suomentanut <i>Ilmari Kohonen</i> . Runsaasti kuvitettu. Hinta 20:— mk.,	sid. 28:— „
<i>Arvo Ylppö</i> : Lastenkamarista koulunpenkille. Leikki- ja kouluikäisen lapsen kehitys, hoito ja kasvat. Kuvitettu	Hinta 17:50 mk., „ 25:— „
<i>Arvo Ylppö</i> : Äiti pikkulapsensa hoitajana. Huonattu kasvatusteos. Toinen painos	Hinta 14:— mk. sid. 20:— „

Saatavana kaikista kirjakaupoista sekä kustantajalta.

K u s t a n n u s o s a k e y h t i ö O t a v a .

Käsitöiden-silityskaavoilla

saa mallin siirretyksi kankaalle yksinkertaisesti kuumaa silitysrauta käyttäen. Siten säästyy paljon aikaa ja vaivaa. Ja sen lisäksi on huomioon otettava, että silityskaavoja voi käyttää kaikkiin kankaisiin, vieläpä ristipistomallejakin neulottaessa, jolloin päästään vaivalloisesta ristien laskemisesta. Viimeisin silityskaava-uutuus on nimikirjainyhdistelmät eli monogrammit, joista saa kaikkia mahdollisia yhdistelmiä.

Silityskaavalla siirretään käsityömalli vaivatta kankaalle.

Silityksen jälkeen on malli selvänä tarttunut kankaaseen.

Tällaisia silityskaavoja on saatavana mallien ja nuotilehtien erikoisliikkeen Revue des Modesin monipuolisesta mallivarastosta, jossa on myöskin tässä kirjassa mainittuja silityskaavoja.

Revue des Modes

Länsi Heikinkatu 18. Helsinki.

Puh. 105 84.

